

คืน

สลัด

ดับ

เกิด

พระโพธิญาณวิเทศ
(ปสนุโนภิกขุ)

เกิด ดับ สลัก คีน

พระโพธิญาณวิเทศ (ปสนโนภิกขุ)

เกิด ตับ สลัด คีน

พระโพธิญาณวิเทศ (ปสนุนิกขุ)

พิมพ์ครั้งที่ ๑

ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ จำนวน ๕,๐๐๐ เล่ม

พิมพ์แจกเป็นธรรมทาน

สงวนลิขสิทธิ์ ห้ามคัดลอก ตัดตอน หรือนำไปพิมพ์จำหน่าย

หากท่านใดประสงค์จะพิมพ์แจกเป็นธรรมทาน โปรดติดต่อ

วัดป่าอภัยคีรี

๑๖๒๐๑ ถนนทอมไค เมืองเรดวู้ดแวลลีย์

มลรัฐแคลิฟอร์เนีย ๙๕๔๗๐ ประเทศสหรัฐอเมริกา

โทร. ๗๐๗ ๔๘๕ ๑๖๓๐ www.abhayagiri.org

Abhayagiri Buddhist Monastery

16201 Tomki Road, Redwood Valley, California, 95470, USA

Tel. 707 485 1630 www.abhayagiri.org

เรียบเรียงต้นฉบับ ออกแบบและถ่ายภาพปก

มนตรี คิริธรรมปิติ

จัดทำโดย

คณะศิษย์วัดป่าอภัยคีรี

คำนำ

๖๙ ปี ๔๕ พรรษา คือระยะเวลาการเดินทางของเด็กชายที่เกิดบนดินแดนฟากฝั่ง ณ ซีกโลกตะวันตก ประเทศแคนาดา เริ่มรู้จักศาสนาพุทธจากหนังสือในช่วงวัยรุ่น และเมื่อเรียนจบจากมหาวิทยาลัย ชายหนุ่มที่ชื่อว่า ‘รีด แพร์รี’ ได้ออกเดินทางท่องโลกมายังฝั่งตะวันออก จนได้มาพบ และสัมผัสกับพระพุทธรูปศาสนาที่ประเทศไทย ด้วยการอุปสมบทเป็นพระภิกษุ มีนามว่า ‘ปล้นโนภิกขุ’ และได้ฝากตัวเป็นศิษย์กับพระโพธิญาณเถร (ชา สุภทโท) แห่งวัดหนองป่าพง

เมื่อเข้าพรรษาที่ ๘ หลวงพ่อชาได้มอบหมายให้ท่านเป็นเจ้าอาวาสวัดป่านานาชาติ จ.อุบลราชธานี เป็นเวลา ๑๖ ปีที่ท่านได้อยู่ที่ภาคอีสาน ประเทศไทย และอีก ๒๐ พรรษา ที่วัดป่าอภัยคีรีซึ่งเป็นสาขาวัดหนองป่าพงแห่งแรกในประเทศสหรัฐอเมริกา จนมาถึง พ.ศ. ๒๕๖๑ รวมเวลา ๓๖ ปีของการเป็นเจ้าอาวาส

ท่านอาจารย์จึงได้ตัดสินใจสละตำแหน่งเจ้าอาวาส
วางภาระด้านการบริหารวัด และกิจการสงฆ์ลง เพื่อส่ง
ต่อไปยังลูกศิษย์ที่ได้ฝึกฝน อบรมสั่งสอนมา และเป็น
โอกาสอันดีที่จะได้ให้เวลากับตัวเองในการปฏิบัติธรรม
โดยปีนี้ท่านได้มาปลีกวิเวกที่ประเทศไทย บริเวณ
อ.ปากช่อง จ.นครราชสีมา และในช่วงเวลาที่ปลีกวิเวกนี้
เอง ท่านได้มีโอกาสให้โอวาท แสดงธรรมเทศนาในวาระ
สำคัญเนื่องในวันครบรอบคล้ายวันเกิดของครูบา
อาจารย์มหาเถระ ๔ ท่านคือ พระราชสุเมธาจารย์
(หลวงพ่อสุเมโธ) พระอาจารย์จันดี กันตสาโร พระ
อาจารย์ญาณธัมโม และตัวท่านเอง ซึ่งคณะศิษย์เห็นว่า
มีแง่มุม ข้อคิดทางธรรมะที่ท่านถ่ายทอดได้อย่าง
เรียบง่าย ลึกซึ้ง ควรค่าแก่การลิ้มรสและสัมผัสทาง
จิตใจ เพื่อก่อให้เกิดคุณค่าอันเป็นสิริมงคลแก่ชีวิต ให้
สมกับการที่ได้เกิดมาอยู่ได้ร่วมบวรพระพุทธศาสนา
จึงได้กราบเรียนขออนุญาตท่านอาจารย์เพื่อรวบรวม
สำหรับการจัดพิมพ์เพื่อเผยแพร่เป็นธรรมทานแก่
สาธุชนทั่วไป

กุศลผลบุญอันใดที่ได้เกิดจากการจัดทำหนังสือ
“เกิด ดับ สลับ คีน” นี้ คณะศิษย์ขอน้อมถวายเป็น
อาจารย์บูชาแต่พ่อแม่ครูบาอาจารย์ด้วยความเคารพรัก
เป็นอย่างยิ่ง

๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

สารบัญ

๑	มีที่พึ่งให้ใจพึ่ง	๑
๒	เพียรหาผู้รู้	๙
๓	ตั้งามเพราะฝึกหัด	๓๕
๔	เกิด ดับ สลัด คีน	๕๑

ฟัง

ใจ

ให้

ที่ฟัง

มี

สมมติว่า ๖๙ ที่ตั้งงามคือ ๔๕

อาตมาขออนุโมทนากับทุกท่านที่ได้มาในวันนี้ซึ่งเป็นวันครบรอบ ของการเวียนว่ายตายเกิด ๖๙ ปี คือเป็นการการสมมติที่ให้ดูว่า ฉลองวันเกิดกัน แต่มันก็ยากนะ เพราะคิดในแง่หนึ่ง การฉลองอายุครบ ๖๙ ปีนี้ มันก็ไม่น่าฉลอง แต่ถ้ามองว่า ได้มีโอกาสในชีวิตนี้เป็นเวลา ๖๙ ปี ที่ได้มาสัมผัสพระพุทธศาสนาและได้มาบวช ได้อยู่ในผ้าเหลืองจนจะเข้าพรรษาที่ ๔๕ ปีนี้ ถ้าคิดแบบนี้ มันก็น่าฉลอง น่าสาธุ อนุโมทนา เพราะว่าเป็นโอกาสที่ได้มาอยู่กับพระพุทธศาสนา มาอยู่กับธรรมะของพระพุทธเจ้า ซึ่งเราทุกคนก็มีโอกาสที่จะได้เข้าใกล้พระพุทธศาสนา กันเพราะเราเป็นคนไทย เป็นชาวพุทธกัน และถือว่าเป็นบุญของเรา สำหรับปีนี้ก็เป็น การฉลองวันเกิดที่เมืองไทย อาตามาไม่ได้มาอยู่เมืองไทยตั้ง ๑๒ ปี มาปลีกวิเวกตั้งแต่เมื่อ ๑๒ ปีที่แล้ว ไม่น่าเชื่อเนอะ แป๊บเดียวเราก็แก่ขึ้น ทุกคนก็แก่ขึ้นด้วยเช่นกัน

เวลาช่างผ่านไปเร็ว อาตมาได้มีโอกาสมาตั้งใจปฏิบัติในสถานที่ที่วิเวกอย่างนี้ อาจารย์ชยสาโรกับโยมน้องได้อนุเคราะห์ให้ได้อยู่ตรงนี้ นับว่าเป็นโอกาสที่ดี เพราะว่าเป็นผู้นำคนอื่นมานานแล้ว ขอถอยออกมาเพื่อนำตัวเองเสียบ้างก็ดี ได้มาปฏิบัติและใช้เวลาในการฝึกการหัดก็เป็นโอกาสที่ดี

อย่าปรุงในสิ่งที่ไม่จำเป็นต้องปรุง

แง่หนึ่งของการที่ได้ปฏิบัติธรรมมานาน ได้บวชมานาน ก็ทำให้อาตมาได้เห็นว่าการปฏิบัติง่ายขึ้น และการปฏิบัติของเราทุกคนจริง ๆ แล้วก็ไม่ได้ยุ่งยากอะไร เพียงแต่ว่าจิตใจของมนุษย์เรานั้นชอบหาเรื่องให้ยุ่งยากอยู่เสมอ ส่วนเรื่องการปฏิบัติเพื่อให้ได้เข้าถึงการดับทุกข์นั้น ที่จริงก็ไม่ยาก มีบท (ไม่ทราบว่าเป็นบทอะไร) หนึ่งในภาษาบาลีที่แปลเป็นภาษาอังกฤษว่า **don't complicate thing uncomplicated** คือ **อย่าปรุงในสิ่งที่ไม่จำเป็นต้องปรุง** เพราะเราชอบปรุงกัน คำศัพท์หนึ่งที่เป็นคำศัพท์ที่ใช้ทดแทนพระนิพพาน คือ **นิปฺปปญฺจ** มนุษย์เราไม่ว่าจะเป็นฆราวาสหรือนักบวช

ก็ชอบ **ปปญจ** ชอบปรุง ชอบหาเรื่อง ชอบทำเรื่องที่ยาก ให้กลายเป็นเรื่องที่ยาก ทำสิ่งที่ยากให้เป็นสิ่งที่ยุงเหยิง

เราจึงต้องพยายามที่จะไม่ **complicate things that's not complicated** ที่จริงชีวิตมนุษย์ก็ไม่ได้ยากอะไร หายใจเข้า - หายใจออก มันก็รอดแล้ว มันก็เป็นเรื่องธรรมดาที่มันจะต้องมีอะไรเกิดขึ้น ที่เราต้องแก้ไข หรือที่เราต้องต่อสู้ ที่เราต้องประสพเจอ

แต่เราก็ต้องพยายามเตือนเจ้าของอยู่เสมอว่า อย่าทำให้มันกลายเป็นเรื่องที่ยากเกินไป เป็นสิ่งที่ถูกปรุงขึ้นมาจนมากเกินไป เมื่อทำได้อย่างนั้น ชีวิตเราก็จะราบรื่นดี หนทางมันก็ค่อนข้างดีอยู่แล้ว

ศีล คือหลักประกันความปลอดภัย

ถือศีล คือให้ความปลอดภัย

อย่างเมื่อสักครู่นี้เราได้สมาทานศีลกัน คือถ้าเราอยู่กันอย่างผู้มีศีล ก็เป็นการทำสิ่งที่เรียบง่าย คือเราไม่เบียดเบียน ไม่เอาเปรียบ ไม่สร้างความลำบากให้ใคร เราก็อยู่สบาย คนอื่นจะว่าอย่างไร มันก็เรื่อง

ของเขา เราก็พยายามทำความเข้าใจของเราให้เกิด
ขึ้น แล้วก็อีกแง่หนึ่ง พระพุทธเจ้าท่านก็สอนว่า การ
รักษาศีลเป็นการให้ที่ยิ่งใหญ่ ปกติเรามักจะคิดใน
ลักษณะว่า เราทำบุญ ถวายทาน จะทำอะไรให้มัน
ได้บุญ แต่พระพุทธเจ้าท่านพูดว่า การให้ที่ยิ่งใหญ่มีอยู่
๕ ประการ คือ การให้ความปลอดภัย ความไว้วางใจ
คือไม่ฆ่าสัตว์ตัดชีวิต ไม่เอาสิ่งของที่เจ้าของไม่ได้ให้
และอย่างหนึ่ง เมื่อเราอยู่ในศีล ๕ เรากำลังให้สิ่งที่มี
คุณค่ากับมนุษย์เรามากที่สุด คือ เราให้ความปลอดภัย
ให้ความรู้สึกว่าไม่ต้องระแวง ไม่ต้องระแวดระวัง
ไม่ต้องกลัว เพราะว่ามีมนุษย์เราหรือสัตว์ทุกชีวิตอยู่
ด้วยความกลัวเป็นพื้นฐาน เมื่อเราอยู่ในศีล ๕ แล้ว
เราก็ได้ให้ความอบอุ่น และถ้ามองอีกแง่หนึ่งการอยู่ใน
ศีล ๕ นี้ ก็เป็นการที่ได้พัฒนาจิตของเรา คือ เราอยู่อย่าง
มีความระมัดระวัง สำรวมในการกระทำ คืออยู่ด้วยศีล
เราก็อยู่ด้วยการให้ คือให้ความปลอดภัย

และอีกแง่หนึ่งก็คือ อยู่กันด้วยความเมตตา
กรุณา ซึ่งเป็นคุณธรรมที่เราควรพยายามตั้งไว้ในจิตใจ

ในช่วงที่ญาติโยมได้สร้างน้ำ อาตมาก็ได้สวดกรณียเมตตาสูตฺร อันนี้ก็เป็นกรณิก ระลึกถึงพื้นฐานของจิตใจที่เราหม่อมมนุษย์ควรพยายามให้มี ให้เกิดขึ้น การที่เรามีความเมตตาเอื้ออารีต่อเพื่อนมนุษย์ ไม่ใช่เพราะว่าเราชอบเขา ไม่ใช่เพราะว่าเรารักเขา แต่เป็นเพราะว่าพื้นฐานของจิตใจที่สมควรกับการเป็นผู้พร้อมที่จะพัฒนาตัวเอง อย่างการที่เราได้ยกเมตตาขึ้นมาสู่จิตใจของเรา มันก็เป็นสิ่งที่อยู่ในความสามารถของเราทุกคน

มีที่พึ่งให้ใจพึ่ง

ในการเป็นชาวพุทธ เราก็อยู่อย่างมีหลักการ คือเราอาศัยปัญญาเป็นพื้นฐานของจิตใจเรา ที่เราเรียกกันว่าปัญญาที่ไม่ใช่ว่า จะเป็นอะไรที่สูงจนต้องได้ปริยญาตรี ปริยญาโท ปริยญาเอก ต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญปรัชญา จึงจะได้เป็นผู้มีปัญญา เพียงแค่ขอให้เราเป็นผู้ที่มีพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เป็นที่พึ่ง และก็ยกพระรัตนตรัยขึ้นมาสู่จิตใจของเราอย่างสม่ำเสมอ หากทำได้อย่างนี้ก็ถือว่าเป็นผู้มีปัญญา คือเรามีหลัก

ในจิตใจที่ไม่หวั่นไหว เมื่อมีอะไรเกิดขึ้น เราก็สามารถที่จะกลับมาสู่พื้นฐานของการมีที่พึ่ง คือมีผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานในจิตใจของเรา และพยายามรักษาไว้ เมื่อทำได้แบบนี้ เราก็เป็นผู้มีปัญญาจริง ๆ ไม่ใช่ว่าต้องมีความรู้พิเศษอะไร ไม่ใช่ว่าต้องมีประกาศนียบัตรอะไร ขอแค่มีพระพุทฺธ พระธรรม พระสงฆ์เป็นที่พึ่งเท่านั้น ก็จะเป็นผู้ที่มีปัญญาเลิศ ประเสริฐจริง ๆ เมื่อเรามี พระพุทฺธ พระธรรม พระสงฆ์ เป็นที่พึ่ง เรื่องการดำเนินชีวิตก็ไม่น่าจะมีหลักอยู่แล้ว ก็ไม่ต้องห่วง และในวันนี้ ญาติโยมก็ได้อุทิศส่วนมากร่างและทำการเคารพสักการะ อาตมาก็ขออนุโมทนาในจิตอันเป็นกุศล

ธรรมเทศนา หลวงพ่อปล้นโน เนื่องในงานอายุวัฒนมังคลครบ ๖๙ ปี
วันที่ ๒๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

ผู้
รับ

หา

เพียร

๒๓

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ

ฤดูกาล วัน เวลาที่แปรเปลี่ยน

ขอแสดงความยินดี ดีใจที่อาตมาได้มีโอกาส มาร่วมกิจกรรมในวันนี้ ตั้งแต่เข้าที่มีการแสดง ความเคารพต่อหลวงพ่อบุญมาในวาระครบ ๗ รอบ อายุ ๘๔ ปี ท่านเป็นที่พึ่งของพวกเรา ทั้งชาวไทยและ ชาวฝรั่ง ท่านเป็นผู้ที่ได้ทำแบบอย่างเอาไว้ได้ดี เราได้ มารวมกันในคืนนี้ เพื่อทำพิธีเวียนเทียนเนื่องในวัน อาสาฬหบูชา ซึ่งก็เป็นการเข้าฤดูฝน เข้าพรรษาพุ่มนี้ เราก็เลยโดนฝนกันอยู่

ที่วัดอภัยคีรี ถ้าเราเวียนเทียนกันในวันมาฆบูชา จะอยู่ในช่วงฤดูหนาว แล้วก็จะมีฝนตกแทบทุกปี เพราะ ในช่วงฤดูหนาวเป็นเวลาที่เหมาะ วันวิสาขบูชาที่มัก จะโดนฝนเช่นเดียวกัน ถ้าไม่มีฝนก็จะได้เวียนเทียน

กันข้างนอก เพราะว่าวัดมีที่อยู่บนภูเขาที่เราชอบทำกิจกรรม อากาศเวลานั้นยังชื้นและยุ้งก็ชุ่มเหลือเกิน แต่วันอาสาฬหบูชา อากาศที่อภัยคีรีก็แห้งทุกปี ฝนไม่ตกลงเม็ดหนึ่ง ไม่ต้องห่วงเลย ในวันอาสาฬหบูชา เราก็จะได้เวียนเทียนกันที่อเมริกาแบบสบาย ๆ

มีความเป็นธรรมดา

พอมายู่เมืองไทยก็เป็นฤดูฝน เลยโดนฝนกันจริง ๆ ซึ่งก็ถูกต้องตามฤดูกาล ถือว่าเป็นเรื่องธรรมดา แต่ความเป็นธรรมดานั้นในแง่หนึ่งก็เป็นสาระที่พระพุทธเจ้าได้ทรงสอนในธัมมจักกัปปวัตตนสูตรอะไรเป็นธรรมดา อย่างที่ท่านอัญญาโกณฑัญญะได้เห็น “ยังกิญจิ สมุตทปะรัง มมัง ...” สิ่งใดที่เกิดขึ้นเป็นธรรมดาก็ต้องมีความดับเป็นธรรมดา ให้เราดูความเป็นธรรมดาทุกสิ่งทุกอย่างที่เป็นสังขารที่มีส่วนประกอบไม่ว่าจะเป็นร่างกายก็ดี จิตใจก็ดี โลกภายนอกก็ดี โลกภายในก็ดี สิ่งที่ชอบใจก็ดี ไม่ชอบใจก็ดี ของละเอียดก็ดี ของหยาบก็ดี ของที่ปรารถนาที่ดี ไม่ปรารถนาที่ดี สิ่ง

ชอบใจก็ดี ไม่ชอบใจก็ดี ย่อมมีความไม่เที่ยงเป็น
ธรรมดา เมื่อมีความเกิดขึ้น ก็ย่อมต้องมีความดับไป
เป็นธรรมดา ในเมื่อเราดูความเป็นธรรมดา เราจะไม่
ทุกข์ใจ เช่น เราอุตส่าห์มาเวียนเทียนที่วัดป่ารัตนวัน
แต่ฝนก็ตกไปหมด มันก็ไม่ใช่ออย่างนั้น ให้เราดูว่ามัน
เป็นธรรมดา ไม่น่าเสียใจ ไม่น่าหวั่นไหวอะไร เป็นแค่
เรื่องธรรมดา

ในเมื่อเรามองเห็นในลักษณะธรรมดามันก็ไม่มี
อะไรที่น่าหวั่นไหว หรือน่าที่จะทำให้เกิดความรู้สึก
เสียใจขึ้นมา นี่แหละธรรมะของพระพุทธเจ้า ให้เราอยู่
กับโลก อยู่กับตัวเองในลักษณะที่ว่า **ทุกอย่างก็เป็น
ธรรมดา** แต่ว่าโลกเราหรือมนุษย์เราส่วนมากก็ยังไม่
เป็นอย่างนั้น เลยยังจำเป็นต้องอาศัยการฝึกหัด เลย
ต้องมีโครงสร้างในการฝึก การหัด โครงสร้างก็อยู่ที่
พระพุทธเจ้าได้ทรงสั่งสอนไว้ในธัมมจักกัปปวัตตนสูตร
ที่ท่านสอนในวันอาสาฬหบูชา

อริยสัจ ๔ ท่านให้เราดูที่ความทุกข์ ความทุกข์
มีอยู่แต่ก็เป็นธรรมดา ความเกิดเป็นทุกข์ ความแก่

เป็นทุกข์ ความเจ็บไข้เป็นทุกข์ ในที่สุดความตายก็
เป็นทุกข์ แต่ว่ามันก็เป็นเรื่องธรรมดา ความเกิดเป็น
ธรรมดา ความแก่เป็นธรรมดา ความตายเป็นธรรมดา
เราก็ต้องเตรียมจิตใจไว้ คือ เราต้องมีความเข้าใจ

เมื่อวานอาตมาเดินทางมาถึงวัดป่ารัตนวันเพื่อ
กราบหลวงพ่อบุญมา และเมื่อวานก็เป็นวันเกิดของ
อาตมา เมื่อเข้าไปกราบหลวงพ่อบุญมา ท่านก็ได้ถวาย
ของขวัญวันเกิด เป็นของขวัญที่อาตมารู้สึกซาบซึ้ง
เพราะว่าเป็นพระพุทธรูปแกะสลักด้วยไม้ ยาวประมาณ
๑ ฟุต ไม่ได้ใหญ่โตอะไรมากมาย แต่ว่าอยู่ในท่า
ปรีณิพพาน คือ อาตมาตีความเอาเองว่า หลวงพ่อบุญมา
อยากให้เราพิจารณาความตาย อายุมากขึ้น ๆ ไม่มีลด
น้อยลงมีแต่จะแก่มากขึ้นอย่างเดียว แล้วมันก็จะตาย
เท่านั้นแหละ ซึ่งเราก็มาดูกันว่า มันเป็นเรื่องที่น่าหวั่น
ไหวไหม ถ้ามีธรรมะ ก็ไม่น่าหวั่นไหว เป็นทุกข์ไหม
ถ้ามีธรรมะ ก็ไม่เป็นทุกข์ และยังเป็นเรื่องที่น่าสนใจ
อีกว่า ทำอย่างไรถึงจะทำให้ทุกสิ่งทุกอย่างเป็นเรื่อง
ธรรมดา เพื่อไม่ให้เกิดความรู้สึกหวั่นไหว ไม่ให้เกิด

ความรู้สึกเศร้าหมอง แล้วจิตใจจะได้เบิกบานแจ่มใส
ตลอด คือเราต้องดูให้เป็นในลักษณะที่ว่ามันเป็น
ธรรมดา หรืออย่างที่หลวงพ่อบุทธทาสท่านใช้สำนวน
ว่า **“มันเป็นเช่นนั้นเอง”** หรืออย่างหลวงปู่ชาเวลา
ท่านสอน (ใช้สำนวนว่า) **“แค่นั้น”** การเกิดก็แค่นั้น
แก่มันก็แค่นั้น ตายมันก็แค่นั้น มันเป็นเรื่องที่น่าสนใจ
คำศัพท์เหล่านี้เป็นคำศัพท์ที่มีความหมายลึกซึ้ง ถ้าเรา
น้อมเข้ามาสู่จิตใจของเราจริง ๆ น้อมเข้ามา น้อมเข้า
มา โอบนโยก เพราะลักษณะธรรมะของพระพุทธเจ้า
นั้นต้องน้อมเข้ามา ถ้าน้อมเข้ามาสู่จิตใจของเรา เราก็
จะสามารถใช้คำศัพท์เหล่านี้เป็นธรรมดาโดยที่ยังยิ้ม
แย้มแจ่มใสว่า **“เออ.. มันก็แค่นั้น”** ยังมีความเบิกบาน
ปลอดโปร่ง หรือว่า **“มันก็เป็นเช่นนั้นเอง”** พร้อมความ
รู้สึกมั่นคง ไม่หวั่นไหว นี่เป็นเรื่องที่น่าสนใจเพราะเป็น
สิ่งที่ทุกคนก็รู้อยู่ เพราะมันอยู่ต่อหน้าเรา แต่จำเป็นต้อง
น้อมเข้ามาสู่จิตใจเรา โดยอาศัยการฝึก การหัด

โครงสร้างเพื่อความแจ่มแจ้ง (เพื่อความดับทุกข์)

อริยสัจ ๔ เป็นโครงสร้างที่ช่วยให้เราน้อมเข้ามาฝึกหัดให้เกิดความเข้าใจ เกิดความแจ่มใสในหลักของความเป็นจริง เพราะว่ามีทุกข์ และมีเหตุของทุกข์ คำสอนที่พระพุทธเจ้าได้ทรงฝากไว้ในธัมมจักกัปปวัตตนสูตรนั้นเป็นคำสอนที่ถ้าหากเราพิจารณาเอามาใช้ เราก็สามารถใช้ได้ตลอดชีวิต ไม่ขาดทุน ไม่เสียหายอะไร จะได้เกิดความเข้าใจ เพราะถึงจะมีความทุกข์ มันก็คืออริยสัจ เรามีหน้าที่ที่จะต้องทำต่ออริยสัจซึ่งเราก็ได้สวดกันคืนนี้ คือ ทุกข์นั้น เราต้องปริณฺเวยยยะ - กำหนดรู้ในทุกข์ ส่วนเหตุของทุกข์ เราต้องปหาตัพพะ คือ ต้องกำจัดหรือทำให้ดับเสีย เราต้องจัดการกับเหตุที่ทำให้เกิดทุกข์นั้น ๆ เราต้องละเสียซึ่งเหตุของความทุกข์นั้น เช่น เรามีตัณหาทั้งหลาย เรามีความอยากทั้งหลาย อยากมี อยากเป็น ไม่อยากมี ไม่อยากเป็น จิตแส่ส่ายไปด้วยความอยาก ขึ้น ๆ ลง ๆ และเราก็รู้จักละเสีย แต่ส่วนมากสัญชาตญาณมนุษย์เราไม่ได้

ละเหตุที่ทำให้เกิดทุกข์ มันพยายามละความทุกข์ให้ได้ เราจะกำจัดความทุกข์ เราจะทำความทุกข์นั้นไม่ให้มี แต่ตราบใจที่ยังมีเหตุแห่งทุกข์ มันก็ย่อมเกิดทุกข์ขึ้นได้ ตลอด แล้วเราก็เวียนว่ายอยู่กับสิ่งเหล่านี้

แต่ว่าการดับทุกข์นั้นมีอยู่ ในแง่คำสอนของ พระพุทธเจ้า ไม่ใช่เราจะมีความทุกข์ตลอดกาลนาน เทอญ ความดับมีอยู่ ความสามารถที่จะดับทุกข์เป็นสิ่งที่สามารถสัมผัสได้ สามารถรู้ได้ โดยเราต้องทำให้แจ้ง คือมีหน้าที่ที่จะต้องทำ เพราะการดับทุกข์ต้องทำให้แจ้ง แล้วจะทำได้อย่างไร มันก็อยู่ที่การเสียสละ การปล่อย ความทุกข์ การปล่อยเหตุให้เกิดทุกข์ การปล่อยการ ตามตะครุบอารมณ์ต่าง ๆ เมื่อเราสามารถที่จะปล่อย เหมือนกับที่พระพุทธเจ้าได้สอนไว้ในอริยสัจจ์นั้น ซึ่งก็คือ ต้องทำให้ไม่มีที่อาศัยซึ่งตัณหา นั้นก็เป็น เรื่องที่น่าสนใจ เพราะว่าเวลาเราทำให้มีที่อาศัยของ ตัณหา ความพอใจของเรา ความไม่พอใจของเรา เพราะ ความกลัวของเรา เพราะความรู้สึกที่ชอบหรือไม่ชอบ ยินดีหรือยินร้าย อย่างนี้มันก็เป็นเหตุที่ทำให้ตัณหา

ความอยากได้ทั้งหลายมีที่อาศัย มีที่เกาะ มันก็เลย
จะปรุงอยู่ตลอด จะปรุง จะแต่ง จะทำให้มีความรู้สึก
ต่อโลกในแบบที่ว่า โลกเป็นสาระ เป็นสิ่งที่น่าพอใจ
หรือเป็นสิ่งที่น่าเกลียด หรือแม้แต่ตัวเราเอง มันก็
มองตัวเองในลักษณะที่ว่า เราพอใจบ้าง ไม่พอใจบ้าง
เรายินดีบ้าง ไม่ยินดีบ้าง มันก็ขึ้น ๆ ลง ๆ เพราะมีที่
อาศัยซึ่งตันทานั้น ที่อาศัยของการปรุงแต่ง และเราก็
ต้องอาศัยหนทางที่จะดับทุกข์คือ การดับทุกข์มีอยู่ และ
มีวิธีการที่จะทำให้ดับทุกข์คืออริยมรรคมีองค์แปด
หนทางที่จะปฏิบัติ สรุปว่ามันก็คือเรื่อง ศิล สมาธิ
ปัญญา เป็นการฝึกหัดกับสิ่งที่มีอยู่ เรามีกายกับใจ
เรามีการกระทำ เรามีการพูด เรามีการคิดนึก มีความ
รู้สึกภายในจิตใจของเรา เราก็ต้องฝึกหัดตรงนี้แหละ
เพราะเป็นสิ่งที่เรามีอยู่แล้ว ดังนั้นเราก็ต้องทำให้เกิด
ความเข้าใจ เกิดความแจ่มชัดขึ้นมาในจิตใจ เวลาเรา
ได้คิดนึกหรือจะพูด จะทำอะไร มันมีผลออกมาอย่างไร
เพราะกฎแห่งกรรมมีอยู่ ทำกรรมอันใดไว้เป็นบุญหรือ
เป็นบาป เราจะเป็นทายาท คือต้องรับผลของการกระทำ
อันนั้นต่อไป

ดังนั้น มันไม่ได้เป็นสิ่งที่อยู่นอกตัวเรา มันอยู่ที่การกระทำ การพูด การคิดนึกเท่านั้นแหละ และมันก็อยู่ใกล้ตัว เราต้องฝึกหัดอยู่ตรงนี้ เพราะมันจะเป็นเหตุที่จะสร้างความทุกข์ได้ และก็จะเป็นเหตุที่จะสร้างความสุขสงบ ปลอดภัย แจ่มใส ได้เหมือนกัน ไม่ใช่เรามีชีวิตอยู่ มีกาย วาจา ใจ แล้วก็จำเป็นที่จะต้องมีความทุกข์อยู่ตลอด มันไม่ใช่อย่างนั้น เรามีโอกาสที่จะทำคุณงามความดี มีโอกาสที่จะทำสิ่งที่ทำให้จิตใจปลอดภัยแจ่มใส ปลอดภัยออกจากความทุกข์ได้ อันนี้ก็เป็นธรรมชาติอีกอย่างหนึ่ง เป็นธรรมดาอีกอย่างหนึ่ง ถ้าเราทำสิ่งที่ดีงามแล้วจิตใจจะเกิดความเบิกบาน เราทำสิ่งที่ทำให้มีสติ มีปัญญาเกิดขึ้นมาในจิตใจของเรา แล้วทำให้จิตใจมีความมั่นคง ไม่หวั่นไหว ไม่ทุกข์ เห็นอะไรทั้งหมดทั้งสิ้นว่า เป็นธรรมดา ไม่น่าหวั่นไหว ไม่น่ามีอะไร จะน่าตื่นเต้นก็ดี หรือน่าเศร้าหมองก็ดี จิตใจมีแต่ความปลอดภัยสบาย นี่คือความสามารถของเราที่จะพัฒนาซึ่งพระพุทธเจ้าได้ทรงประกาศไว้เพื่อมนุษย์เรา

ไม่ใช่จะหาแต่ความรู้ ให้เพียรหาผู้รู้

เราเกิดมาในโลกนี้ ในหมู่มนุษย์ เรามีความสามารถอย่างหนึ่งคือ เรามีผู้รู้อยู่ในจิตใจ สามารถที่จะรับรู้บุญ - รู้บาป รู้ถูก - รู้ผิด รู้จริง - รู้เท็จ คือเราเกิดมาพร้อม แต่บางทีเราก็ไม่ได้ใส่ใจ จึงเป็นเหตุที่เราต้องพยายามให้เป็นผู้สนใจในการทำผู้รู้ให้เด่นขึ้นมา ในจิตใจของเรา ปฏิบัติศีล ปฏิบัติสมาธิ ปฏิบัติปัญญา เพื่อให้ผู้รู้เกิดขึ้นมาในจิตใจอย่างต่อเนื่อง เต็มเปี่ยม เพราะเมื่อมีผู้รู้เกิดขึ้นมาแล้ว เราก็จะมีจิตใจแจ่มใส คือมันเป็นเพียงความสามารถที่จะรู้ **ไม่ใช่เราไปตามหาความรู้ แต่เราหาผู้รู้** เพราะว่าบางทีการหาความรู้ มันก็ไม่จบ ไม่สิ้น แต่ว่าผู้รู้นั้นอ้อมอยู่ตลอด ดังนั้นเราต้องพยายามแยกออก เพราะโดยปกติเราอยากหาความรู้ อยากหาข้อมูล อยากหาใครยืนยันความรู้ต่าง ๆ ซึ่งเป็นปรัชญาหรือเป็นทฤษฎีความเห็น แต่ธรรมะคำสอนของพระพุทธเจ้านั้นง่าย ตรงไปตรงมา คือกลับมาที่การเป็นผู้รู้ เหมือนกับในภาษาไทยที่เราแปลว่าผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน ให้เป็นภาวะผู้รู้ในจิตใจของเราทุกคน

ที่เราต้องพยายามให้ความสนใจ ไม่ใช่ที่เรายกให้
พระพุทธเจ้าที่ท่านเคยอยู่ในโลกนี้ ๒๕๖๐ กว่าปี
ที่แล้ว มันเป็นหน้าที่ของจิตที่พระพุทธเจ้าทรง
ชี้แนะว่าให้เข้ามาสู่ภาวะตรงนี้ นี่เป็นสิ่งที่เราทุกคน
สามารถที่จะอาศัยเป็นที่พึ่ง เป็นสรณะ และจะทำให้
จิตใจและสภาพของชีวิตเราเปลี่ยน เหมือนกับใน
สมัยพุทธกาลที่พระพุทธเจ้าท่านทรงนั่งสมาธิในป่า
ละมေး ท่านก็นั่งอยู่อย่างสงบ เบิกบาน แจ่มใส แล้ว
ก็มีพราหมณ์คนหนึ่งเดินเข้าไปหาด้วยความเลื่อมใส
เพราะเห็นว่าคนนี่ต้องมีอะไรประเสริฐสักอย่าง แต่
ไม่รู้ว่าเป็นอะไร รู้แต่ว่าต้องมีอะไรพิเศษ พอเข้าไป
ถามว่าท่านเป็นมนุษย์ไหม พระพุทธเจ้าก็ตอบว่า ไม่ใช่
พราหมณ์ ก็ไล่ไปเรื่อย เป็นเทวดา เป็นพรหมไหม เป็น
สัตว์ประเสริฐอย่างไร เป็นนาคไหม ถามไปหลายอย่าง
แต่ก็ไม่ใช่สักอย่าง จนสุดท้ายพระพุทธเจ้าจึงทรง
ตอบให้รู้ว่า ทรงเป็นพุทธะ คือเป็นผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน
ท่านได้บอกถึงภาวะจิตใจของท่าน

ถ้าเราทำตามที่พระพุทธเจ้าสอน เราทุกคนก็สามารถที่จะอิงอาศัยภาวะอันนี้ เพราะมันเป็นธรรมชาติ เป็นธรรมชาติของจิตที่ไม่เคล้าหมอง อันนี้จึงเป็นหน้าที่ของเรา เราต้องพยายามที่จะถอยออกจากเรื่องเคล้าหมองเพื่อให้พุทธะเต็มขึ้นมาในจิตใจ ให้ผู้รู้เต็มขึ้นมาในจิตใจของเรา เมื่อมันเต็มขึ้นมา เรื่องของความทุกข์ก็ถอยออก เรื่องของความดับทุกข์มันก็ปรากฏ มันก็เป็นธรรมชาติ เป็นธรรมชาติของผู้ปฏิบัติ เราทุกคนที่มาวันนี้ ก็มาโดยอาศัยศรัทธา มีศรัทธาเป็นพื้นฐาน ไม่อย่างนั้นคงเป็นคนศรัทธาน้อย ก็คงจะเป็นแบบดูแล้วคืนนี้ฝนน่าจะตก ไม่น่าไป เราอยู่บ้านดีกว่า แต่ว่าพวกเรา มีศรัทธากันทุกคน ศรัทธาดีมา อาศัยศรัทธาเป็นกำลังที่จะเอาคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้ามาใช้ในชีวิตประจำวันของเรา มาใช้อย่างต่อเนื่อง และเราก็จะได้ลี้มรสธรรมะของพระพุทธเจ้า ลี้มรสของการเห็นอริยสัจ ๔

ลี้มรสของการได้ปฏิบัติตามอริยมรรคมีองค์ ๘ อตมมาก็ขอให้เราทุกคนได้หล่อเลี้ยงศรัทธาอันนี้

เพื่อให้ปฏิบัติ ได้ใช้ธรรมะในชีวิตประจำวันของเรา
เพราะอามันใจว่า ถ้าทำจริง ก็จะได้รับผลจริง
เป็นธรรมดา

I've been asked to give some reflections using English. Actually, these days, as I've been living in America for over twenty years, English is much more comfortable for me to be speaking Dhamma in than is Thai. But this wasn't always the case. Before, when I lived in Thailand, I was much more comfortable speaking Dhamma in Thai. The very first time I went back to Canada to visit my family I had a variety of invitations to teach in different places. I gave a retreat outside of Vancouver which my parents and my sister joined. After that, we went to where most of my relatives are, in the middle of the country, and met some Buddhists there, and they invited me to give a public Dhamma talk. Toward the end of the trip, I went with my parents to Toronto where my brother was living and I was again invited to give a Dhamma talk there. And then I was invited out to a Thai family's home in the area and they also asked me to give a Dhamma talk. This time, however, I gave the Dhamma talk in Thai.

My parents and family had been seeing me speak in English and after we left I remember my mother saying, “That was really interesting. You’re much more comfortable speaking in Thai than you are in English.” Even though English was my home language, as for speaking Dhamma, I learned Dhamma in Thai. But, of course, now I’ve been living in America for so long that I’ve gotten much more comfortable speaking in English, and my Thai has sort of regressed or fallen by the wayside a bit.

But, this evening, of course, is a very special day in Buddhist history, and in Buddhist culture. It marks the commemoration of the Buddha’s first teaching—the Dhammacakkappavattana Sutta, The Setting Rolling the Wheel of Dhamma. And that Setting Rolling of the Wheel of Dhamma was the act of bringing these liberating teachings on the Four Noble Truths into the world.

To a certain extent, it's easy to sometimes think, "Oh, what's so special about these Four Noble Truths?" But one of the things that's really special is that the Buddha's pointing to our ordinary experience; to contemplating, investigating, and practicing with the ordinary experience of our life, the ordinary, fraught nature of having a body, having a mind, being in the world of birth, aging, sickness, and death. So taking something as ordinary as that, but then contemplating and realizing that within that is the opportunity and the capacity for freedom, for liberation. And that is something that is really very, very special.

Most religions in the world are pointing to something outside of ourselves, pointing to some heavenly realm, or some deity, or some celestial being somewhere, someplace who has some power over us, and who has some sort of control over our well-being, our spiritual well-being. But the Buddha didn't point in that direction. He pointed back to us. He said that within us we

have this capacity for understanding, but that we need to investigate our experience more deeply, to investigate our situation because there is this experience of dukkha.

Dukkha is translated in many different ways—suffering, discontent, dissatisfaction, disease, stress. It's something that we all experience. We all experience some kind of stress, some kind of difficulty, something that is not quite right, not so smooth. In ancient Indian languages, even pre-Buddhist ones, words were quite simple and common and the word dukkha was part of the common language. Again, the Buddha is taking something that is a common experience.

There's two words: “dukkha” is sort of like suffering and “sukha” means like happiness. In the ancient Northern Indian languages, “du-” means not so good, bad and “su-” means good, pleasant, comfortable. So, sukha means happiness, and dukkha means unhappiness. But, those prefixes “du-” and “su-” are affixed to the stem “kha”.

Now, Northern Indian cultures as with other ancient cultures were horse cultures, and they had carts, and chariots, and “kha” was the word for where the axle fits into the wheel. And so when something is sukha, it means things are really going smoothly. It’s comfortable, it’s pleasant. Dukkha is when it just doesn’t fit right. It doesn’t roll properly. It doesn’t go along comfortably and pleasantly—it’s dukkha, it’s difficult, it’s uncomfortable, it’s unpleasant. And, so that’s the experience of all of us as human beings. We all experience some difficulty, some discontent, some disease, it’s not so comfortable. It’s like when something just isn’t fitting right and thing just aren’t smooth.

So relating to these images of a wheel rolling along really comfortably and smoothly, versus not being able to roll along comfortably at all, I remember a common experience growing up in Canada. It’s hard for people who live in Thailand, Malaysia, Singapore or Indonesia to think of car tires freezing, but that is one of the things that

happens when it gets really cold in the Winter time. So this is what happens in Canada: on a cold Winter morning when it gets down to 30 or 35 degrees below, then the air in your tires shrinks, the tire freezes, and the bottom of the tires become frozen flat. And when you first start up the car, after you finally get your engine to start (in Canada you have to have heaters in the oil in the engine in order to get it to start), you realize that the tires are frozen. They're smooth all the way around the whole tire except for the bottom—and it's flat. Then you go [imitates a car moving roughly on a tire with a flat spot] when you start, and it isn't until you get going long enough that the tires start to warm up and become round again. And then it goes more smoothly. But having that bump—that dukkha—it doesn't roll along, it's not smooth, it's not comfortable. But it also isn't permanent.

One of the insights that the Buddha pointed to in the Dhammacakkappavattana Sutta is “yaṃ kiñci samudayadhammaṃ, sabbamaṃ taṃ

nirodhadhamman'ti.” “Whatever is of the nature to arise, that also is of the nature to cease.” So whether something is pleasant or unpleasant, everything that is conditioned, is of the nature to arise, to change, and to cease—it will come to an end. Whether you like something or you dislike it, it's going to change. It has the nature to arise, it has the nature to cease. The only thing which is not of the nature to arise or of the nature to cease is Nibbāna. And that can be accessed through seeing the nature of conditioned phenomena and learning how to develop the quality of knowing clearly.

When I was a young monk living with Ajahn Chah, at first I didn't understand the language. But I would start hearing things over and over again. And certain words would start to become familiar, but I would still not know what they meant. I would keep hearing Ajahn Chah use the word “satipaññā”. It's a compound Pali word that is used in modern Thai which means

wisdom, discernment, a kind of a clarity, and acuity of mind. And I was hearing that over and over again. And I realized, “Oh, Ajahn Chah is always pointing at this quality of satipaṇṇā.”

One of the monks in our community has been translating this word as “truth-discerning awareness”. And that’s really a helpful perspective to be considering: this lifting up of satipaṇṇā—truth-discerning awareness—into the mind. Because sometimes we’re aware, but it’s just an awareness of our moods, our likes and dislikes. Sometimes we can even make up our own truths, what we consider or think to be true.

There’s a new expression in American English that the current president of the United States has been using. When relating to the truth of something which is not true, we hear the phrase, “That’s alternative facts.” So, when we live in a world of alternative facts, things get very problematic.

But it's very important to be questioning what is actually true? What's the purpose of truth? What's the function of truth? What truths are we trying to understand or rely on? Because often times what we take to be true is what we believe in or what we're invested in. But the Buddha's perspective on truth is related to what leads to the cessation of suffering. That's the function of truth, the purpose of truth.

So this truth-discerning awareness, this awareness that leads to the cessation of dukkha, to the cessation of suffering, the cessation of that quality of discontent and disease so that there's a stability, and clarity—this is something that's possible to experience within the human condition. This is the whole purpose of the Buddha's teaching. It's certainly the whole purpose of the Buddha's first discourse.

Reflecting on the story of the Buddha's life, there is this aspect of when he has this inspiration

to leave the world and to take on religious training, and to follow his spiritual aspiration. At first, he's incredibly gung-ho in practicing austerities—in doing that which was considered at that time to be the source of spiritual awakening and spiritual power. But he's not satisfied with it. Finally he finds a middle way of practice that opens the heart to liberation and understanding.

And his first inclination after becoming Enlightened is, “Nobody is gonna understand this.” His first inclination is not to teach. His first inclination is that this is impossible to pass on and convey to others. And, of course, this is where the Brahma God Sahampati comes and invites the Buddha saying, “There are beings with little dust in their eyes. Please teach for those beings.” And that's when the Buddha makes the effort to go and track down these five ascetics and to give them this teaching of the Dhammacakkappavattana Sutta. And it is understood. The ascetic Kondañña understood the teaching and thus came to be

known as “Aññā-Kondañña”—Kondañña who understands. He gave rise to that truth-discerning awareness.

And that was the beginning of this whole dispensation that’s been passed down to us for almost 2,600 years now. So the legacy of this opportunity to access what the Buddha experienced, what the Buddha saw, what the Buddha realized, is accessible to us even today. It’s these Four Noble Truths, it’s this Eight-fold Path that are the key that opens the gate into the truth, into the deathless. So try to take this to heart, to contemplate it, to practice with it, to reflect on it, to internalize it, to lead it inwards, and to draw it into the heart. So that’s a reflection for this evening and I’ll leave it there.

ธรรมเทศนา หลวงพ่อปล้นโน เนื่องในงานอายุวัฒนมงคลหลวงพ่อสุเมโธ
วันที่ ๒๗ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

ฝึกหัด

เพราะ

ดั่งลม

๓

กัลยาณมิตรของโลก

วันเกิด...ระลึกความดีงาม วันนี้เป็นวันที่เรามีโชคดีกันทุกคน เป็นมงคล คือเป็น**วันเกิดของท่านอาจารย์จันดี** และก็เป็นโอกาสที่มารวมกัน ทำบุญด้วยกัน ทำความดีด้วยกัน มันก็เป็นสิ่งที่ดี การใช้วาระโอกาสอย่างเช่นวันเกิด คือถ้าคิดในแง่หนึ่ง เราก็มีวันเกิดกันทุกคน อย่างหลวงพ่อบุญมาท่านว่า เกิดไม่ยากหรอก ทีละสองก็ยังมี แต่ว่าเกิดแล้วจะทำอะไร อย่างนี้ก็เป็นคนละประเด็น อย่างท่านอาจารย์จันดีได้ใช้ชีวิตในทางที่ดีงาม นำเคารพ นำภุมิใจ นำเข้าใกล้ นับเป็นโชคดีของญาติโยมที่ได้อยู่กันที่นี่ มีท่านเป็นผู้นำของวัดและญาติโยม เมื่อได้มีโอกาสอย่างวันเกิด ได้มารวมกัน ให้เกียรติท่านและก็มาทำบุญระลึกถึงคุณงามความดีของท่าน **ดีงามเพราะฝึกหัด** ยิ่งเฉพาะครูบาอาจารย์ที่เราารู้สึกอยากเข้าใกล้ท่าน ท่านเป็นตัวอย่างที่ดีก็เพราะการฝึกหัด เพราะการกระทำ ไม่ใช่ว่าเกิดมาแล้วก็เป็นอย่างนั้น มันต้องอาศัยการเลือกที่จะศึกษา เลือกที่จะปฏิบัติ เลือกที่จะมีการเสียสละเพื่อสิ่งที่ดีงาม

เมื่อเลือกแล้ว ก็ต้องคอยฝึก คอยหัดเอา อย่างนี้ก็ต้องเป็นพื้นฐาน และก็เป็นตัวอย่างที่ท่านได้ทำเอาไว้ แล้วก็ทำให้เรามีกำลังใจว่า ทำได้ ท่านทำได้ เราก็ทำได้ เหมือนกับพระพุทธเจ้าที่ท่านทำได้

ถ้าเทียบกับเอาตนเองเป็นชาวแคนาดา เป็นฝรั่งเกิดที่เมืองนอก เกิดมาในวัฒนธรรมที่นับถือศาสนาคริสต์ที่มีพระเยซูเป็นพระศาสดา ก็ยากที่จะรู้ว่าควรจะทำอะไร เหมือนตามที่เขาพูดกัน สอนกัน อยู่ว่า เป็นลูกของพระเจ้า แล้วถ้าเราไม่ได้เกิดมาเป็นลูกของพระเจ้า เราก็ไม่มีสิทธิ์ มันต้องรอโน่นแหละ เมื่อไหร่จะเกิดเป็นลูกของพระเจ้า จะได้มีส่วนร่วมได้

แต่พระพุทธศาสนาถือว่า สิ่งพิเศษของการเกิดมาเป็นมนุษย์ คือเราสามารถที่จะฝึกได้ หัดได้ สามารถที่จะเปลี่ยนจิตใจของเราได้ สามารถที่จะยกฐานะของจิตใจเข้าสู่สิ่งที่สูง ที่ดีงาม เมื่อทำได้แล้ว ก็ได้ผลที่ออกมาในลักษณะความสุขสบาย ความปลอดโปร่ง ความเยือกเย็น เราเองมีความสุข คนอื่นก็มีความสุข เพราะว่าอยู่กับคนที่มึชธรรมะ

เหมือนกับ (มีครั้งหนึ่ง) หลวงพ่อชา ท่านเคยถูกถามว่า มนุษย์คืออะไร หลวงพ่อท่านตอบว่า “มนุษย์คือผู้มีเรื่อง หาเรื่องอยู่เรื่อย จนวุ่นวาย” อันนี้ก็เป็นที่สำหรับมนุษย์ทั่ว ๆ ไป มนุษย์ธรรมดาที่ไม่ได้ฝึกหัดตัวเอง มันก็จะมีเรื่องอยู่เรื่อย แต่ถ้าหากว่าเราเห็นโทษแล้วมีศรัทธา เราก็สามารถที่จะทำ(ฝึก)ตัวเองให้ตั้งอยู่ในสิ่งที่ดีงาม ที่ถูกต้องก็จะเป็นประโยชน์ตน ประโยชน์ผู้อื่น ซึ่งเป็นสิ่งที่น่าฝึก น่าหัด

ความเคารพเป็นพื้นฐานสำคัญ

ประเด็นหนึ่งที่หลวงพ่ोजันดี ท่านได้ยกขึ้นมา ก็คือ **เรื่องความเคารพ** ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญเราจะเจริญในธรรมะของพระพุทธเจ้า ก็ต้องอาศัยความเคารพ พวกเราทุกคนก็ต้องคุ้นเคยกับคำศัพท์ว่า **หิริ โอตตปปะ** เราจะเป็นคนรักษาศีล เป็นผู้ที่ตั้งอยู่ในศีลธรรม พื้นฐานก็ต้องอาศัย **หิริ โอตตปปะ** หิริ คือความละอายต่อบาป โอตตปปะ คือความเกรงกลัวต่อบาป อันนี้เป็นการตีความหมายที่คนจะพอรู้จักทั่ว ๆ ไป ซึ่งมันก็ถูกอยู่ แต่ว่าเรามีความละอายต่อบาปเพราะอะไร

มีสาเหตุอะไรที่จะทำให้เรามีความละเอียดอ่อนบาป รู้ว่ามันไม่ดี สิ่งที่เป็นพื้นฐานก็คือ เรามีความเคารพต่อตัวเอง เราจึงละเอียดอ่อนบาป คือจะฆ่าสัตว์ก็ดี ลักทรัพย์ก็ดี ประพฤติผิดในกามก็ดี พูดสิ่งไม่จริงก็ดี หรือเป็นคนไม่สำรวมในสิ่งที่ถูกต้อง มันก็มีความรู้สึกละอายขึ้นมาว่าอันนี้ไม่ใช่ อันนี้ไม่เป็นสิ่งที่ดีงาม อันนี้ไม่เหมาะกับฐานะของเรา เราเกิดมาเป็นมนุษย์ เราเกิดมาเป็นชาวพุทธ เรามีโอกาสที่ได้พบกับครูบาอาจารย์ ได้ฟังธรรมะ เราเป็นคนที่อยู่ในครอบครัว เราเป็นคนที่อยู่ในสังคม เรามีเพื่อนฝูง เราจะประพฤติอย่างนั้น มันมีความละเอียด มันดูแล้วไม่ดี ไม่เหมาะกับเราใช่ไหม มันเป็นไปในลักษณะนั้น มันมีความเคารพต่อตัวเอง จึงไม่อยากจะล่วงเกิน กระทำสิ่งที่เป็นบาปที่เป็นอกุศล เพราะมันทำให้จิตใจของเราเศร้าหมอง มันก็เป็นธรรมชาติของการกระทำด้วยกาย วาจา ใจ

เมื่อเราได้ปรารภเช่น ความไม่พอใจ โกรธเคือง หรืออิจฉา ผลที่เกิดขึ้นทันทีคือ จิตใจของเราเอง เศร้าหมอง เป็นการลดฐานะของตัวเองซึ่งเป็นสิ่งที่

ไม่เหมาะ เพราะว่าเวลาเราเคารพตัวเอง เราก็จะไม่
ปล่อยให้ตัวเองตกอยู่ในอำนาจของสิ่งที่เราหมอง
ที่รู้สึกว่ามันชั่วร้าย เราจึงอยากจะรักษาสุขภาพของจิตใจ
สุขภาพของชีวิตให้อยู่ในสิ่งที่ดีงาม เบิกบาน แจ่มใส
ดีกว่า เพราะเรามีความสามารถที่จะเลือก เรามีความ
สามารถที่จะรู้ว่า อันนี้มีประโยชน์อย่างนี้ อันนี้มีผล
อย่างนี้ โดยอาศัยความเคารพต่อตัวเอง เราก็ละ
(สิ่งที่เบียดเบียน) เราละอายต่อบาป เราก็ยอมรับ ยอม
ประพฤตินั้นในสิ่งที่ดีงาม เพราะทำให้จิตใจเบิกบาน
แจ่มใส

บุญคือชื่อของความสุข

คำศัพท์ว่า “บุญ” บางครั้งฟังความเชื่อถือของ
คนไทยทั่วไป บางทีก็น่าสนใจเหลือเกิน เหมือนกับ
บุญกลายเป็นสิ่งของหรือทรัพย์สินที่จะออมสินเอาไว้
จะได้เก็บไว้ชาติหน้า จะได้ดี มันก็ไม่ผิด แต่มันก็
ไม่ถูก พระพุทธเจ้าท่านตีความคำว่า “บุญ” หรือ
คำศัพท์ในภาษาบาลี “บุญญะ” ว่าเป็นชื่ออีกชื่อหนึ่ง

ของความสุข เมื่อทำสิ่งที่ เป็นบุญ เป็นบุญกิริยา ทานก็ดี ศีลก็ดี ภาวนาก็ดี เป็นบุญกิริยา เป็นการกระทำที่ เป็นบุญ เมื่อไหร่เราทำ ก็เป็นสิ่งที่นำความสุขมาให้ ทำให้จิตใจเบิกบาน แจ่มใส ปลอดโปร่ง สบายไม่ต้อง รอนุ่นนน... ซาติน้ำถึงจะได้รับผลของบุญ ทำเดี๋ยวนี้ ได้รับผลเดี๋ยวนี้ เมื่อเรามีความคุ้นเคยกับการกระทำ อย่างนี้ มันก็เป็นนิสัย มันก็อยากทำอีก ไปไหน มันก็ เบิกบาน อย่างสำนวนภาษาไทย ‘บุญรักษา’ ‘บุญ คุ้มครอง’ มันก็ได้ในลักษณะนี้ การละบาป การกระทำ ในสิ่งที่ เป็นบุญก็ทำให้จิตใจสบาย

เมื่อเรามีพื้นฐานในการเคารพตัวเอง ละอาย ต่อบาป แล้วก็เคารพผู้อื่น ที่ว่ากลัวต่อบาปเพราะรู้ว่า ทำกรรมอันใดไว้ เป็นบุญหรือเป็นบาป เราจะเป็น ทายาทคือ ต้องรับผลของการกระทำอันนั้นต่อไป เราก็ เห็นว่า เราชักความสุข รักความสบาย คนอื่นก็ไม่แตก ต่างกับเรา เขาก็อยากสบาย ถ้าเขาทำอะไรที่ไม่ดี มัน ก็อาศัยอำนาจของความหลง ความไม่เข้าใจ ความ ไม่รู้ อวิชชาครอบงำ ถ้าหากว่าเราทำโดยความเจาะจง

จะล่วงเกินเขา ทำลายเขา ได้โน้มนหาเขา ได้ทำอะไรที่
กระทบกระเทือนเขา มันก็เป็นสิ่งที่เราทำให้จิตใจของ
เราเองเศร้าหมองเสียก่อน จึงได้ทำ และให้เราดูว่า
เขาก็ไม่อยากจะได้รับความเดือนร้อน เขาก็ไม่อยากจะ
มีความทุกข์ คงจะไม่มีใครสักคนที่ตื่นขึ้นมาในแต่ละวันๆ
แล้วบอกตัวเองว่า วันนี้จะทำให้ความทุกข์มากขึ้น
มีความสุขน้อยลง ไม่มีใครคิดอย่างนั้น และถ้าหาก
ว่าทำ มันก็ทำด้วยความหลง หรือความไม่รู้ หรือมี
เครื่องผลักดันในจิตใจที่เขาไม่สามารถบังคับ ซึ่งมัน
ก็น่าสงสารมากกว่า ถ้าคิดในลักษณะนั้น เราก็จะมี
ความเคารพคนอื่น ให้เกียรติคนอื่นว่า เขาก็เป็นมนุษย์
แต่ถ้าหากว่าเขาทำอะไรด้วยอำนาจของอวิชา เราจะ
เอาเขาเป็นแบบอย่าง มันก็ไม่เหมาะ เราก็ต้องดูแล
ตัวเองด้วยสติปัญญา และเราก็ควรรู้ว่า คนอื่นเขา
มีความรู้สึกอย่างไร เราก็มีความรู้สึกอย่างนั้น เรามี
ความรู้สึกอย่างไร เขาก็มีความรู้สึกอย่างนั้น เราก็
ให้ความเคารพ เพราะว่าไหนๆ ก็เป็นมนุษย์ด้วยกัน
จิตใจอย่างเดียวกัน

(อาตมา)จำได้ว่าสมัยก่อนหลวงพ่อบัญญาหนักะ ซึ่งท่านเป็นนักเทศน์ที่เก่ง เป็นพระที่ดี เวลาท่านจะเริ่มธรรมเทศนา ท่านจะอวยพร พูดในลักษณะว่า เจริญพร ญาติธรรมในการเกิด การแก่ การเจ็บ การตายเป็น ญาติมิตร เป็นญาติธรรมในการร่วมในวัฏสงสาร อยู่ใน การเวียนว่ายตายเกิด ก็เป็นเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน เมื่อเราให้เกียรติ ให้ความเคารพอย่างนี้ มันก็เป็น การดึงดูดสิ่งที่ดีงามในจิตใจของเราขึ้นมาด้วย เมื่อมี ความเกรงกลัวต่อบาป ละอายต่อบาป เราก็ไม่อยาก ทำสิ่งที่ไม่ดี ที่เป็นการลดฐานะของตัวเอง เมื่อเราทำได้ อย่างนั้น ก็เป็นการเปิดช่องที่จะทำสิ่งที่ดีงาม

ในวาระโอกาสต่าง ๆ อย่างเช่น วันเกิดของ หลวงพ่อจันดีที่เรามารวมกันครั้งนี้ ท่านได้ทำตัวอย่าง ให้พวกเราเห็น เราเองก็มีโอกาสที่จะได้อาศัยความ เคารพที่เรามีต่อท่าน เป็นกำลังที่เราจะพัฒนาตัวเอง ฝึกหัดตัวเอง เป็นลูกศิษย์ที่ดีของครูบาอาจารย์ ทำให้อาจารย์เบาใจ สบายใจ ถ้าเป็นลูกศิษย์ดีก็ลำบากนะ ... (หัวเราะ) อาตมาเห็นญาติโยมมาสมาเสมอ ก็เป็นที่ น่าชื่นใจ

การอาศัยธรรมะของพระพุทธเจ้าเพื่อเป็นพื้นฐานในชีวิตของเราเป็นสิ่งที่สำคัญ เราต้องพยายามบุญพื้นฐานให้ดี อย่างที่อาจารย์จันดีได้พูดถึง และอาณาได้พูดต่อในเรื่องของความเคารพก็เป็นพื้นฐานของจิตใจ เรื่องพื้นฐานเป็นเรื่องสำคัญ เพราะว่าเวลาเราได้ทำความเคารพให้อยู่ในจิตใจของเรา จิตใจของเราก็ยอมต่อสิ่งอื่นที่ดีกว่า สูงกว่า เช่น เรามีความเคารพต่อพ่อแม่ หรือญาติผู้ใหญ่ ก็เป็นคุณธรรมที่ทำให้จิตใจเบิกบาน มันผูกมัดโดยคุณธรรม

กัลยาณมิตรคือกำลังสำคัญ

เวลาเรามีเคารพต่อครูบาอาจารย์ก็ทำให้เราได้เข้าใจศีลธรรมะ เมื่อเราได้เข้าใจศีลธรรมะ เราก็มีโอกาสที่จะสร้างกัลยาณมิตร การที่มีกัลยาณมิตรนั้นพระพุทธเจ้าสรรเสริญว่า เป็นกำลังอย่างหนึ่งที่ขาดไม่ได้ อย่างมีพระสูตรหนึ่งที่พระอานนท์ได้ไปภาวนาในป่า แล้วเกิดความสำนึก ประทับใจในอำนาจของการมีกัลยาณมิตร ท่านก็กลับมาเล่าให้พระพุทธเจ้าฟังว่าการมีกัลยาณมิตรเป็นสักครั้งหนึ่งของการดำเนิน

พรหมจรรย์ให้ถึงที่สุดและการเจริญอริยมรรคเพื่อ
ได้ลัทธิรสของธรรมะ แต่พระพุทธเจ้าได้ตรัสตอบว่า
ไม่ใช่ครึ่งหนึ่ง แต่มันเป็นทั้งหมดของพรหมจรรย์ เป็น
ทั้งหมดของการเจริญตามรอยของท่าน เพื่อจะได้เจริญ
ในมรรค หนทางของการดับทุกข์ เพราะเมื่อไหร่ที่เรามี
กัลยาณมิตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรามีความเคารพต่อ
ครูบาอาจารย์ ต่อธรรมะ เราได้เข้าไปใกล้ครูบาอาจารย์
เราได้เข้าไปใกล้ผู้ที่ประพฤตินิยามในธรรมะ อย่างนี้ก็เป็น
กัลยาณมิตร

เพราะพระพุทธเจ้าเองท่านไม่ได้เรียกตัวเองว่า
เราเป็นผู้นำของศาสนาที่คนต้องให้เคารพอย่างสูงสุด
แต่ท่านเรียกตัวเองว่า เราเป็นกัลยาณมิตรของโลก
แม้แต่พระพุทธเจ้าเองท่านมองตัวเองว่า ท่านเป็น
กัลยาณมิตร เป็นผู้ที่จะช่วยนำคนอื่นไปทางธรรมะ
พร้อมที่จะแก้กฏล พร้อมที่จะคำจุนหมุ่มมนุษย์ให้อยู่
ในธรรมะ ให้อยู่ในสิ่งที่ดีงาม ครูบาอาจารย์ก็เป็น
กัลยาณมิตร ผู้ที่ปฏิบัติธรรมด้วยกัน ญาติโยมด้วยกัน
ก็เป็นกัลยาณมิตร เป็นสหายนธรรม เป็นผู้ที่มีความ

สำคัญขอธรรมะ เมื่อเรามีความเคารพต่อธรรมะ มีความเคารพต่อครูบาอาจารย์ เราก็ได้ผูกมิตรกับผู้ที่ได้เห็นเช่นเดียวกัน ให้ความสำคัญกับธรรมะ อย่างนี้เราก็มีกำลังที่ช่วยให้เราปฏิบัติ

มีขึ้น มีลง เป็นธรรมดา

ก็เป็นเรื่องที่แน่นอน ไม่ว่าจะป็นโยมหรือพระ การปฏิบัติธรรมไม่ใช่ว่า พอเกิดศรัทธาว่า โอ้...ธรรมะของพระพุทธเจ้าดี อยากปฏิบัติ แล้วเมื่อได้ปฏิบัติแล้ว จะมีแต่เจริญขึ้นเรื่อย ๆ ดีขึ้นเรื่อย ๆ สงบมากขึ้นเรื่อย ๆ มันไม่เป็นอย่างนั้นหรอก เดียวก็ขึ้น เดียวก็ลง เดียวก็มีกำลังใจ เดียวก็ท้อใจ เดียวจิตสงบเยือกเย็น แล้วอ้าวทำไมมันแสนจะวุ่นวาย มันขึ้น มันลง ก็เป็นเรื่องธรรมดา แต่ที่สำคัญคือ จิตของเรา เรื่องที่อารมณ์จะขึ้น อารมณ์จะลง อารมณ์จะดี อารมณ์จะไม่ค่อยดี เราอย่าถือเป็นเกณฑ์ แต่ที่ต้องเรามีความมั่นคงคือ เรามีความเคารพต่อธรรมะ มีความเคารพต่อกัลยาณมิตร ซึ่งกันและกัน อย่างนี้เพราะว่าอิงอาศัยกัน

ที่เมืองนอก บางคนชอบถามว่า ทำไมที่วัดจึงมีนักบวชอยู่เป็นหมู่คณะ เพราะว่าต่างประเทศไม่มีเป็นประเพณีอย่างนี้ บางครั้งอาตมาก็ชี้แจงตอบ จึงพูดแบบง่าย ๆ ว่า การอยู่ด้วยกันเป็นหมู่คณะเมื่อปฏิบัติธรรม ไม่มีวันไหนที่จะชี้แจงพร้อม ๆ กันทุกองค์ในวัด อย่างน้อยก็ต้องมีใครสักคนตื่นมาทำวัตรเช้า มันต้องมีเป็นธรรมดาที่จะต้องเปื้อ ตัวเราเองธรรมดาก็เปื้อ บางทีเปื้อลูกศิษย์ก็มี แต่ว่าการที่เราอยู่ด้วยกันหลายองค์ หลายคนมีความตั้งใจ มีความพร้อมที่จะฝึก ที่จะหัด ที่จะปฏิบัติ มันก็ช่วยค้ำจุนกัน ช่วยให้กำลังใจซึ่งกันและกัน มันก็เป็นผลของการมีกัลยาณมิตร ผลของการให้ความเคารพในสิ่งที่สมควร รวมถึงการปฏิบัติตามธรรมะ คำสั่งสอน โดยเฉพาะในวันนี้ เราได้มาระลึกถึงบุญคุณที่หลวงพ่อจันตีมิตีต่อเราก็คือเป็นพื้นฐานอย่างหนึ่ง

เหตุปัจจัยภายนอก และภายใน

นอกจากการมีความเคารพในกัลยาณมิตร เรายังต้องขยันในการปฏิบัติและศึกษา โดยอาศัยกำลังใจจากเหตุปัจจัยภายนอก แล้วน้อมเข้ามาพิจารณาในตัวเอง เหมือนกับที่พระพุทธเจ้าได้ตรัสไว้ว่า มีเหตุปัจจัย ๒ อย่างสำหรับการเกิดสัมมาทิฐิ คือ **เหตุปัจจัยภายนอก** เช่น การได้เข้าใจศีลธรรมะ ได้ยิน ได้ฟังธรรมะมีกัลยาณมิตร อย่างนี้เป็นเหตุปัจจัยภายนอก คือ ปรโตโฆสะ การได้ยิน ได้ฟังจากผู้อื่น และ **เหตุปัจจัยภายใน** คือ โยนิโสমনสิการ ต้องรู้จักใคร่ครวญ คิดโดยหลักปัญญา ต้องรู้จักใคร่ครวญ คิดโดยหลักของความถูกต้อง ต้องรู้จักพิจารณา ต้องรู้จักทบทวน อย่าเฉยในการพิจารณา อย่าเฉยในการศึกษา เพื่อน้อมเข้ามา เพื่อเกิดความเข้าใจให้ชัดเจนยิ่งขึ้น เพื่อเกิดความซาบซึ้งมากขึ้น ธรรมะของพระพุทธเจ้ายิ่งศึกษา มากเท่าไร ยิ่งพิจารณามากเท่าไร ยิ่งเกิดความเข้าใจ ยิ่งเกิดความซาบซึ้ง ยิ่งเกิดความรู้เพิ่มขึ้น อันนี้เป็นสิ่งพิเศษ สิ่งเลิศประเสริฐในธรรมะของพระพุทธเจ้า

ยิ่งสังเกต ยิ่งศึกษา ยิ่งเข้าใจ ลึกเข้าไป ลึกเข้าไป
เราจึงต้องรู้จักน้อมเข้ามาใส่ตัวเอง “โอปะนะยิโก”
อย่าทิ้งให้อยู่ข้างนอก อะไรๆ ต้องน้อมเข้ามาสู่ใจเรา
เป็นกำลังที่เราต้องคอยฝึก คอยหัด วันนี้พวกเราได้
มารวมกันทำบุญ ทำกุศล ได้เสียสละสิ่งของเพื่อถวาย
และได้เสียสละเวลาเพื่อได้มาปฏิบัติ มาฝึก มาหัด
ได้มาเข้าใกล้ครูบาอาจารย์ ได้เข้าใกล้กัลยาณมิตร
ซึ่งกันและกัน ก็เป็นสิ่งที่น่าอนุโมทนา อาตมาก็คงจะให้
ข้อคิดในธรรมะ ก็พอสมควรแก่เวลา ก็ขอยุติลงเพียง
เท่านี้ เอิวัง.....

ธรรมเทศนา หลวงพ่อปล้นโน เนื่องในงานอายุวัฒนมงคลพระอาจารย์จันดี
ณ วัดป่าอัมพวัน วันที่ ๓๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

คืน

สลัด

ดับ

เกิด

วันนี้เป็นโอกาสที่ดีเนื่องในวันคล้ายวันเกิด ท่านอาจารย์ญาณธัมโม ซึ่งวันเกิดจริงก็เป็นวันพรุ่งนี้ แต่คืนนี้เราฉลองด้วยธรรมะก่อนเพื่อเป็นสิริมงคล สำหรับวันพรุ่งนี้ที่ท่านจะอายุครบ ๖๓ ปี พวกเรา ลูกศิษย์หลวงพ่อดีแต่แก่ขึ้น ๆ มันก็มีทั้งดีและทั้งไม่ดี

ที่ไม่ดีคือ ในลักษณะตามอายุชั้ย ร่างกายมัน ไม่มีทางดีขึ้น มีแต่ทรุดลงนะนะซึ่งก็เป็นธรรมชาติ ของร่างกาย เหมือนกับที่มีคนเข้าไปถามหลวงพ่อดีว่า “สบายดีมั๊ยหลวงพ่อดี?” ท่านตอบ “สบาย ไม่ดี” (หัวเราะ) เพราะร่างกายมันเป็นไปตามสังขาร และโดยเฉพาะปีนี้ อาจารย์ญาณะก็ไม่สู้จะดีนักในเรื่องสังขาร ร่างกาย ที่ท่านออกมาวันนี้ได้ก็ถือว่าเป็นบุญแล้ว เพราะท่านก็ไม่ได้แข็งแรงนักตามที่ได้คุยกับท่านในช่วง บ่าย ซึ่งอันนี้คือแถมที่ไม่ดี เป็นภาวะ เหมือนที่เราสวด มนต์ว่า “ภารา ทะเว ปัญจักขันธา” ชั้นที่ ๕ เป็นภาวะ เป็นของหนักเนื้อ ต้องแบกมันไว้ มันหนัก มันลำบาก”

แต่มันก็ดี ในลักษณะที่ว่า มันมีทางเดียว มันต้อง
ทิ้ง มันต้องปล่อย มันต้องวาง เราจะไปแก้ไข ปรับปรุง
ร่างกายให้ดีกว่านี้ มันก็ยาก และมันเป็นพยานจริง ๆ
ว่าเราจำเป็นที่จะต้องปล่อย ที่จะต้องวาง ซึ่งก็ดีใน
ลักษณะนี้ เพราะว่าโดยปกติการปล่อยวาง เราก็ฟัง
แล้วฟังอีกว่า ให้ปล่อย ๆ ให้วาง ๆ วางกิเลส วางตัณหา
วางความทุกข์ แต่มันก็วางไม่ลงสักที และยังหยิบขึ้น
มาใช้อีก แต่เมื่อเราเห็นว่าเป็นทุกข์ เป็นโทษจริง ๆ
เราก็จะยินดีในการปล่อยวาง พร้อมที่จะปล่อยวางซึ่ง
นับว่าเป็นสิ่งที่ดี เพราะเราเรียนรู้จากความเป็นจริง
และในโอกาสนี้ที่เป็นวันคล้ายวันเกิดของอาจารย์ญาณะ
ก็ถือเป็นโอกาสที่ได้ร่วมกันระลึกถึงบุญคุณที่เรามี
ต่อกัน รวมทั้งระลึกด้วยความมีจิตกตัญญูกตเวที
คือมีความรู้สึกถึงบุญคุณของครูบาอาจารย์ อย่างที่
ช่วงบ่าย อาจารย์ญาณะได้เล่าให้ฟังว่า แทนที่จะเป็น
งานเจาะจงเฉพาะที่ท่าน ก็อยากให้เป็นโอกาสที่ได้ระลึก
ถึงความกตัญญูและบุญคุณที่เรารู้สึกต่อพ่อแม่ที่ดี
ครูบาอาจารย์ที่ดี ซึ่งถ้าเป็นอย่างนี้ จิตใจเราก็จะเป็นสิริ
มงคล

คำว่า ‘มงคล’ ถ้าจะแปลโดยตรงก็คือ สิ่งที่น่าความเจริญให้เกิดขึ้น เมื่อเรามีความกตัญญู มันก็เป็นมงคล ความเจริญของความเป็นมนุษย์ก็ย่อมเกิดขึ้น เจริญด้วยคุณธรรม เจริญในการเกิดมา ชีวิตมนุษย์ มันก็อยู่ที่การสร้างคุณธรรมให้ได้ สร้างความรู้ สร้างความเข้าใจให้ได้ ความกตัญญูนี้เป็นคุณธรรมอย่างหนึ่ง หรืออย่างที่เรารู้สวดมนต์ **“คาระโว จะ นิวาโต จะ”** คือมีความเคารพ คารวะ นอบน้อมถ่อมตน มีความนอบน้อมในตัวเอง คือไม่พองตัว เวลาไปไหนเราถ่อมตน ก็สบาย สะดวก ราบรื่น แต่ถ้าเราเอาความรู้สึกต่อตัวเอง ‘ตัวกู’ ออกมา ไปไหนก็ลำบากนะ ดังนั้นความนอบน้อมถ่อมตนจึงเป็นคุณธรรมที่ควรระลึกถึง และโดยเฉพาะอย่างยิ่งในวันนี้ เป็นการระลึกถึงครูบาอาจารย์ ผู้ที่เรามีความเคารพ กตัญญูต่อท่าน ให้มีความคิดในลักษณะว่าท่านได้ทำตัวอย่างอะไรไว้บ้าง ซึ่งก็หลายอย่างอยู่ โดยเฉพาะในการแสวงหาธรรม เอาธรรมะมาเป็นใหญ่ และการได้ระลึกถึงฐานะของเราคือ การเกิดมาเป็นมนุษย์ คิดในแง่หนึ่งเกิดมาแล้ว มันก็ไปได้ทางเดียว คือการแก่ เจ็บ ตาย มันก็

เท่านั้นละ แต่หากคิดอีกแง่หนึ่งเราเกิดมาเป็นมนุษย์ ก็เป็นสมบัติที่เลิศประเสริฐ ที่ว่าเลิศประเสริฐนี้เพราะอะไร เพราะว่าเราเกิดมาเป็นมนุษย์นั้นเป็นโอกาสให้เราสามารถที่จะมี “ภาวะผู้รู้” อยู่ในจิตใจ สามารถรู้ดี รู้ชั่ว รู้บุญ รู้บาป รู้จักสิ่งที่ถูกต้อง สิ่งที่ไม่ถูกต้อง แต่อย่างไรก็ตามเมื่อเกิดมาแล้ว มันก็ต้อง แก่ เจ็บ ตายกันทุกคน เราต้องยอมรับและใช้แ่งมุมนี้มาเป็นสิ่งกระตุ้นเพื่อให้เราตั้งอยู่ในคุณธรรมให้ได้ เมื่อเราระลึกถึงว่า การเกิดมาเป็นมนุษย์นับเป็นลาภอันประเสริฐ เพราะแค่มีกายกับใจก็เป็นสมบัติที่สำคัญมาก และโดยเฉพาะอย่างยิ่งที่เราได้มีโอกาสสัมผัสกับพระพุทธศาสนา มีโอกาสที่จะได้ฟังธรรมะของพระพุทธเจ้า มีโอกาสที่จะปฏิบัติตามแนวทางที่พระพุทธเจ้าได้วางไว้ อย่างที่เราสวดมนต์คือนี่ในบท ‘ธัมมจักกัปปวัตตนสูตร’ การมีโอกาสที่ปฏิบัติในหนทางที่จะดับทุกข์ได้ ก็นับว่าเป็นโชค เป็นลาภของเราดังนั้นเราจึงจำเป็นที่จะต้องพิจารณา จำเป็นที่จะต้องระลึกถึง เพราะว่าเป็นธรรมดาที่เมื่ออายุมากขึ้น โรคภัยไข้เจ็บก็เข้ามา การเจ็บ การปวดก็เข้ามา ถ้าไม่ได้หมั่น

ทบทวนบ่อย ๆ ก็จะไม่มั่นใจในภาวะและโอกาสของ
ผู้รู้ เดียวมันก็ลืม เดียวมันก็คิดในลักษณะที่ว่า “ทำไม
ต้องเป็นเรา” “ทำไมต้องเจ็บอย่างนี้” “ทำไมเราต้อง
เป็นอย่างนี้ อย่างโน้น” มันไม่ยากนะที่จะคิดในลักษณะ
นี้ เพราะว่าเมื่อเราเกิดมา ก็พร้อมที่จะเป็นทุกอย่าง
แต่เมื่อได้ระลึกถึงโอกาสที่เราอาศัย ‘ผู้รู้’ ที่อยู่ในจิตใจ
ของเรา นั่นถือว่าเป็นลาภอันประเสริฐ เพราะ ‘ผู้รู้’
ก็สงบอยู่แล้ว ปลอดภัยอยู่แล้ว แต่เราชอบมองข้าม
เพียงขอแค่อย่าลืม ‘ผู้รู้’ ก็เท่านั้น

ลักษณะของการมีชีวิตเป็นมนุษย์ที่พระพุทธเจ้า
ให้เราพิจารณาว่า “วันคืนล่วงไป ๆ เรากำลังทำอะไรอยู่”
เราก็ต้องดูว่า วันคืนล่วงไป ๆ จริง ๆ เหมือนอย่างไรที่
เราสวดมนต์ว่า “**ชราธัมโมมุหิ ชะรัง อนัตติโต เรามี
ความแก่เป็นธรรมดา จะล่วงพ้นจากความแก่ไปไม่ได้
พยาธิธัมโมมุหิ พยาธิง อนัตติโต เรามีความเจ็บไข้เป็น
ธรรมดาจะล่วงพ้นความเจ็บไข้ไปไม่ได้**” ความตาย
ก็เช่นเดียวกัน ยิ่งไงเราก็ไม่พ้นจากภาวะนี้ จะพ้นก็คือ
วันเผา นอกนั้นมันไม่พ้น แต่นั่นเป็นเรื่องของร่างกาย

ส่วนเรื่องของจิตใจ เราสามารถที่จะฝึกจิตใจของเราได้ เราสามารถที่อาศัยภาวะ ‘ผู้รู้’ ที่อยู่ในจิตใจ ภาวะ ‘พุทธโธ’ ภาวะที่มีผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน ซึ่งมีอยู่ตลอด เพียงแต่ที่เราอาศัยอยู่ พาดพิงอยู่ เรามอบกาย มอบใจ ให้อยู่ในภาวะผู้รู้หรือเปล่า เพียงเท่านั้นแหละที่เป็นแง่ที่ต้องระลึกถึงโอกาสของเรา เพราะว่าการเปลี่ยนแปลง หรือสิ่งที่ไม่พึงปรารถนานั้นมีอยู่ตลอดเวลา ความไม่เที่ยง การเปลี่ยนแปลงหรือความไม่แนกก็มีอยู่ตลอดเวลา ร่างกาย ก็ดี จิตใจก็ดี มันก็มีความเสื่อมสลายอยู่ตลอดเวลา แต่ภายในการเสื่อมสลาย ภายในการพลัดพราก ภายในความไม่แนก เราสามารถอาศัยความนิ่งของการเป็นผู้รู้ เหมือนกับเช่นถ้าเราระลึกถึงคำสอนของพระพุทธเจ้า เรื่องอานาปานสติที่เราฝึกการกำหนดลมหายใจเข้า ลมหายใจออก เพื่อให้จิตใจของเราพ้นจากความทุกข์ให้ได้ เพื่อเข้าสู่ความนิ่ง ความเบิกบานของจิตใจให้ได้ แล้วเราอาศัยอะไร ก็อาศัยลมหายใจเข้า ลมหายใจออก แล้วลมหายใจเข้า ลมหายใจออก นิ่งไหม มันก็ไม่นิ่ง เพราะมันก็มีการเข้า ออก เข้า ออก ก็เปลี่ยนแปลง แต่ว่าเวลาเรากำหนดอาศัยผู้รู้ เหมือน

กับว่าเราให้ตัวเองอยู่กับผู้รู้ แล้วความนิ่งมันก็จะปรากฏอยู่ตรงนั้น เหมือนกับที่หลวงปู่ชาท่านใช้สำนวน “น้ำไหลนิ่ง” คือ น้ำไหลอยู่ แต่มันนิ่ง มันนิ่ง แต่มันไหล เพราะว่าเรื่องของสังขารมันก็ต้องมีการเปลี่ยนแปลง มันไหล แต่ถ้าเราอยากให้มีที่พึ่งที่ไม่เปลี่ยนแปลง มีที่พึ่งที่ไม่สลาย แปรสภาพเลย เราจะไปหาได้จากที่ไหน ดูอย่างพระพุทธรูปที่สร้างขึ้นจากหินแกรนิต ก็ยังสลายได้ ศาลาอย่างนี้ให้เราสร้างสวยแค่ไหน มันก็ยังสามารถอยู่ หรือแม้แต่ความคิด การนึก และคำสั่งสอน มันก็มีการเปลี่ยนแปลง อย่างอาตมาเพิ่งกลับจากประเทศอินเดีย ไปพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่นิวเดลี พระพุทธศาสนาก็เหลือแต่ซากเอาไว้ในพิพิธภัณฑสถาน มีพระพุทธรูปเก่า ๆ มีพระบรมสารีริกธาตุ ให้เราได้ไปกราบ ไปไหว้ เพื่อระลึกถึงพระพุทธเจ้าว่า ท่านได้อยู่บนโลกนี้เมื่อ ๒,๖๐๐ กว่าปี ท่านก็ยังต้องจากโลกนี้ไป และสิ่งที่ท่านได้ตรัสรู้นั้น แม้แต่คำสอน คำพูดท่านมันก็ค่อยสลายไป แต่ว่า ‘ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน’ นั้น ไม่ได้เปลี่ยนแปลง มันเป็นสิ่งที่เราสามารถอิงอาศัยได้ แต่เพื่อที่เราจะรู้ เราต้องอาศัยสิ่งที่เปลี่ยนแปลง เช่น

ร่างกายนี้เปลี่ยนแปลงโดยแก่ไป เจ็บป่วยไป ต้องคอยสังเกต และภายในการเปลี่ยนแปลง ภายในการแก่ การเจ็บ การตาย มันก็มีความนิ่งอยู่ในนั้นโดยผู้รู้ ไม่ใช่ความนิ่งโดยการบังคับไม่ให้เปลี่ยนแปลง โดยปรกติเราอยากให้เป็นอย่างนั้น คือบังคับไม่ให้เปลี่ยนแปลง เลยคิดว่ามันมั่นคงแล้ว พอใจแล้วที่จะมีอะไรที่ไม่เปลี่ยนแปลงอย่างนี้มันหาในโลกนี้ไม่ได้ แต่หาภายในจิตใจของเราได้ หาผู้รู้ภายในจิตใจของเราได้ เพียงแค่เราหาความนิ่งในลมหายใจเข้า ลมหายใจออก การเข้า การออก มันมีความรู้สึก บางที่มันก็รู้สึกปวดบ้าง เจ็บบ้าง รู้สึกหนักบ้างเบาบ้าง ถึงแม้ว่าเราจะมีความรู้สึกอย่างไร ความนิ่งก็ต้องอยู่ที่ผู้รู้ แต่ส่วนมากเรามักจะวิ่งไปบังคับผู้รู้ให้มันถูกต้องใจเรา ถ้าทำอย่างนี้ มันก็ไม่ได้อีก

เหมือนอย่างที่เราพุทธเจ้าสอนในอานาปานสติสูตร เกี่ยวกับหมวดธรรมะ **ธัมมานุปัสสนา** ท่านให้พิจารณาความไม่เที่ยง ลมหายใจเข้า พิจารณาความไม่เที่ยง ลมหายใจออก พิจารณาความไม่เที่ยง เพื่อ

อะไร เพื่อหาความนิ่งในผู้รู้ เพื่อให้มีความเข้าใจที่ถูกต้อง ให้มีการยอมรับ

วิราคานุปัสสนา คือ ลมหายใจเข้าก็พิจารณา ความคลายต่อความอยาก **วิราคะ** คือคลายออกจากความอยาก คลายออกจากความกำหนด เพลิดเพลิน ยินดี วิราคะนี้มันก็จะเย็น จิตใจมันก็จะเย็น เพราะว่าไม่ตื่นเต้นทั้งกับโลกภายนอก ไม่ตื่นเต้นทั้งกับโลกภายใน เราเข้าสู่ความนิ่งของผู้รู้ เราต้องอาศัยวิราคะ ความคลี่คลายในความอยากของเรา

นิโรธะ คือรู้จักการดับ ลมหายใจเข้าก็ดับ ลมหายใจออกก็ดับ ระหว่างลมหายใจเข้า ความรู้สึกมันก็ดับ ลมหายใจออกก็เช่นกัน มันจะเข้าสู่ความดับ เข้าสู่ความนิ่ง เราต้องดูว่า ทุกอย่างมันเข้าสู่ความดับ ซึ่งมันอยู่กับเราอย่างนี้ตลอด แต่เรามักจะไปหาที่อื่น หรืออยากให้คนอื่นเอามาให้เรา ให้ครูบาอาจารย์เอาความสงบมาให้ ซึ่งมันเป็นไปไม่ได้ เราเองต้องเป็นผู้อาศัยความคั่นเคยกับผู้รู้ มีความนิ่งอยู่กับผู้รู้ แล้วเราถึงจะบังคับผู้รู้นั้นไม่ให้ไปไหน มันจะแปรสภาพอยู่กับ

ความไม่เที่ยง อยู่กับวิราคะ ความคลาย อยู่กับนิโรธะ
ความดับ เพราะโดยปรกติ เช่น ลมหายใจเข้า ลมหายใจ
ออก พอมันจะเริ่มสงบ จิตของเราจะทำอะไร มันมักจะ
หาเรื่องใหม่ ขอให้ได้มีเรื่องละ ซึ่งเป็นจุดที่น่าสังเกต
น่าพิจารณา เพราะว่าตรงนั้นเป็นจุดที่ความรู้สึกต่อตัว
ตนจะแสดงออกมาเอง แล้วความรู้สึกต่อภาวัตถุ
มันจะผุดขึ้นมาอีก ก็ให้คอยสังเกตดู เราควรอาศัยผู้รู้
อยู่กับผู้รู้ ให้จิตใจยินดีกับความนิ่งของผู้รู้

ปฏินิสัสคคะ นั้นเป็นความสลัดคืนตามคำแปล
แล้วเราสลัดคืนให้ใคร สลัดคืนให้อะไร ที่เราสลัด
คืนนั้น เราสลัดคืนให้ธรรมชาติ เพราะธรรมชาติมีผู้รู้
อยู่แล้ว ธรรมชาติมีชีวิต มีร่างกาย มีจิตใจ เมื่อมันมีผู้รู้
อยู่แล้ว เราก็สลัดคืนให้ผู้รู้ สลัดคืนให้ความถูกต้องของ
ธรรมะ ไม่เอาความรู้สึกต่อตัวตน ความลำเอียงเข้ามา
แค่อาศัยผู้รู้ มันก็นิ่ง ปลอดโปร่ง สบาย นี่เป็นลักษณะ
ของการปฏิบัติธรรม ยิ่งโดยเฉพาะในพรพรา ก็เป็น
เวลาที่เจริญในสมณะธรรม สมณะธรรม คือธรรมของ
นักบวช หรืออีกแง่หนึ่ง สมณะธรรม คือธรรมของผู้สงบ

ให้เรา รู้จักความสงบ เข้าหาความสงบ แต่เป็นความสงบที่อาศัยผู้รู้ ไม่ใช่ความสงบที่เกิดจากการบังคับหรือบีบบังคับจิตใจไม่ให้มันกระตุกกระต๊าก เวลาเรามั่นใจ ยินดี สลัดคืนในภาวะผู้รู้แบบนี้ มันสบาย มันมั่นคง เพราะเราพร้อมที่จะสลัดคืนความรู้สึกต่อตัวตน สลัดคืนต่อความรู้สึกว่าเรา ภาษาบาลีว่า อหังการะ มมังการะ มานานุสัย ความรู้สึกต่อเรา ตัวเรา ของ ๆ เรา สิ่งที่เป็นอนุสัยที่ทำให้เป็นความรู้สึกที่ฝังลึกอยู่ในจิตใจของเรา แต่ถ้าเรากลับมาที่ผู้รู้ มันก็ปลอดภัย เบิกบาน อยู่ตรงนั้น มันก็เป็นภาวะธรรมชาติอยู่ตรงนั้น

ในแง่หนึ่งเวลาเราปฏิบัติ ยิ่งเราให้ความสนใจกับการทำให้มันง่ายขึ้น ทำให้เรื่องมันน้อยลง อย่างอัตโนมัติถึงเวลานี้ก็ปฏิบัติมานาน ผ่านการปฏิบัติมาเยอะ ผ่านมามาก พอเรื่องน้อยลง เหลือแต่ผู้รู้ มันก็ง่ายขึ้น ทำให้การไปไหน ธรรมะอยู่กับเรา พระพุทธเจ้าอยู่กับเรา พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์อยู่กับเราตลอด อันนี้เป็นสิ่งที่เราทุกคนสามารถทำได้ ไม่เกินความสามารถของเราทุกคน เพราะว่าเรามี ‘ผู้รู้’ กันทุกคน ภาวะ

ของพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เราเป็นชาวพุทธกัน
ทุกคน เรามีที่พึ่งพร้อม เราก็สลัดคืน ให้มีที่พึ่งอยู่
ที่ความละ ให้มีความเสียสละ ไม่ต้องทำให้มันมาก
ให้กลับมาที่ความรู้สึก คือ สลัดคืน มันก็ง่าย

ในการพิจารณาหรือการทบทวนในธรรมะ
เราทบทวนสิ่งที่จะช่วยให้จิตใจของเราเบิกบาน เช่น
อย่างวันนี้ เป็นวันเกิดของท่านอาจารย์ญาณะ ให้เรา
ระลึกถึงความกตัญญู และความผูกพันด้วยคุณธรรม
ซึ่งเป็นบุญคุณต่อกันและกัน แค่นี้แหละ ระลึกถึง
เมื่อไหร่ จิตใจก็เบิกบาน อาศัยการระลึกถึงคุณธรรม
อย่างนี้ เราจะสามาถตั้งจิตอยู่ในผู้รู้ มันก็ง่ายดี
ไม่มีอะไรมากกว่านี้ที่จะต้องทำ เรื่องข้างนอก เรื่องศีล
เรื่องหน้าที่ที่เรามี ก็ทำให้มันดี ทำด้วยจิตใจเบิกบาน
ทำด้วยจิตใจที่มีผู้รู้อยู่ และเราก็ไม่ทิ้งหน้าที่ ไม่ทิ้งสิ่ง
ที่จำเป็นจะต้องทำ แต่ทำด้วยจิตที่อาศัยผู้รู้ที่มั่นคง
ทำในลักษณะนั้น การดับทุกข์มันก็มีอยู่กับเราโดย
ตลอด

อาตมาขอฝากไว้เป็นข้อคิดของวันนี้ที่เราได้มา
รวมกันปฏิบัติธรรม บุญที่เราได้ บุญที่เราเมื่อก่อนให้
อาจารย์ญาณะให้ท่านมีสุขภาพที่แข็งแรงสักที ให้ระลึก
ถึงครูบาอาจารย์ที่มีบุญคุณ และให้เราอยู่กันอย่างมี
จิตใจที่เบิกบาน และภูมิใจที่ได้เกิดมาเป็นชาวพุทธ
ขออนุโมทนาทุกท่าน

ธรรมเทศนา หลวงพ่อปล้นโน เนื่องในงานอายุวัฒนมงคล
พระอาจารย์ญาณธัมโม วันที่ ๒๗ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๑

ประวัติและปฏิบัติ

พระโพธิญาณวิเทศ (ปสนุนโณภิกขุ)

วัดป่าอภัยคีรี มลรัฐแคลิฟอร์เนีย

ประเทศสหรัฐอเมริกา

- ๑ นามเดิม ริด แพรี่ (Reed Perry)
- ๑ เกิด เมื่อวันที่ ๒๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๙๒
ประเทศแคนาดา
- ๑ การศึกษา ปริญญาตรี สาขาประวัติศาสตร์
จากมหาวิทยาลัย Winnipeg
ประเทศแคนาดา ในปี พ.ศ. ๒๕๑๕
- ๑ การอุปสมบท

พระอาจารย์มีความสนใจในพระพุทธศาสนาตั้งแต่ครั้งเป็นนักศึกษา เมื่อจบการศึกษาในปี ๒๕๑๖ ท่านได้เดินทางท่องเที่ยวไปหาประสบการณ์ชีวิตในหลายประเทศทางยุโรปและเอเชีย อาทิเช่น กรีซ ตุรกี อิหร่าน อัฟกานิสถาน ปากีสถาน อินเดีย เนปาล แต่ว่าเมื่อยังมีประสบการณ์มากขึ้น ก็อยากแสวงหาสิ่งที่เป็นแก่นในชีวิตบ้าง ขณะนั้นมีความรู้สึกว่าจะทำอะไรทุกอย่างทางด้านวัตถุธาตุตามที่เคยปรารถนา แต่ยังไม่ได้ทำให้มีความสุขทางใจ ทำให้อยากแสวงหาความสุขทางจิตใจ

ท่านเคยอ่านหนังสือเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาในสมัยที่เป็นนักศึกษาก็มีความสนใจมากพอสมควร เมื่อเดินทางมายังประเทศไทยทำให้คิดว่าควรถือโอกาสศึกษา

พระพุทธศาสนา จึงได้ไปฝึกปฏิบัติสมาธิ ทำกัมมัฏฐาน ที่วัดเมืงมาง จังหวัดเชียงใหม่ การบวชเป็นไปโดยบังเอิญ พระอาจารย์ตัดสินใจเข้าสู่เพศบรรพชิต โดยอุปสมบท เป็นพระภิกษุ ณ วัดเพลงวิปัสสนา แขวงบางขุนศรี เขต บางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ในวันที่ ๔ มกราคม พ.ศ. ๒๕๑๗ ต่อมาท่านได้ยินกิตติศัพท์ของหลวงพ่อบุชา ซึ่งท่านเป็นพระที่อยู่ป่า ปฏิบัติเคร่งครัด ท่านจึงสนใจ ขึ้นไปกราบหลวงพ่อบุชา ที่วัดหนองป่าพง จังหวัดอุบลฯ ในตอนแรกท่านคิดว่าจะบวชซัก ๓ - ๔ เดือนซึ่งไม่นาน่า เกินกำลังของท่าน คำพูดแรกที่หลวงพ่อบุชาพูดออกมาว่า ถ้าจะมาปฏิบัติกับหลวงพ่อบุชาต้องอยู่อย่างน้อย ๕ ปี หลังจากที่พระอาจารย์บวชแล้วก็ยิ่งเห็นคุณค่าของการ ปฏิบัติ เริ่มที่จะรับความสงบทางจิตใจ และรู้สึกว่าการนี้ เป็นทางที่ถูกต้อง

๑) ฝากตัวเป็นศิษย์ของหลวงพ่อบุชา สุภทฺโท

หลังจากพรรษาแรก พระอาจารย์ของท่านได้พา ท่านไปฝากตัวเป็นศิษย์ของ พระโพธิญาณเถร (หลวงพ่อบุชา สุภทฺโท) แห่งวัดหนองป่าพง บ้านพงสว่าง ต.โนนผึ้ง อ.วารินชำราบ จ.อุบลราชธานี หลังจากพิจารณาเห็น

ตัวอย่างของหลวงพ่ochaที่เป็นพระปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ
เลยตัดสินใจอยู่ปฏิบัติกับหลวงพ่ocha ๕ ปี โดยได้พำนักที่
วัดหนองป่าพง และวัดสาขาอื่นๆ ตามโอกาสอันควร

๑) ปฏิบัติหน้าที่เจ้าอาวาสวัดปานานาชาติ

ในปี พ.ศ. ๒๕๒๕ หลวงพ่ochaได้มอบหมายให้
ท่านไปปฏิบัติหน้าที่เจ้าอาวาสวัดปานานาชาติ บ้านบุง
หวาย ต.บุงหวาย อ.วารินชำราบ จ.อุบลราชธานี รับ
ผิดชอบงานสอนพระภิกษุ สามเณร และญาติโยม งาน
ก่อสร้างและบริหารวัด ในช่วงที่ท่านเป็นเจ้าอาวาสนั้น
วัดปานานาชาติได้พัฒนาขยายใหญ่ขึ้นมาก ท่านได้
ริเริ่มโครงการปลูกป่าในวัด ทำให้วัดปานานาชาติ กลาย
เป็นต้นแบบของการปลูกป่าของจ.อุบลราชธานี และได้
พัฒนาบ้านบุงหวายซึ่งตั้งอยู่ใกล้กับวัด จนบ้านบุงหวาย
ได้รับรางวัลหมู่บ้านดีเด่นในปี พ.ศ. ๒๕๓๐

พระอาจารย์ปสันโนได้ช่วยจัดตั้งวัดสาขาอีก
๒ แห่ง ได้แก่

๑) วัดป่าภูจ้อมก้อมบ้านทุ่งนาเมือง ตำบล
นาโพธิ์กลาง อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี
ติดกับวนอุทยานผาแต้มในปี พ.ศ. ๒๕๓๒

๒) สำนักสงฆ์เต่าดำ ในเขตเหมืองเต่าดำของ
วนอุทยานไทรโยค ตำบลวังกะแจะ อำเภอไทรโยค
จังหวัดกาญจนบุรี ในปี พ.ศ. ๒๕๓๕

ซึ่งเป็นสาขาของวัดป่านานาชาติ เพื่อใช้เป็นสถานที่
ที่ปลีกวิเวก บำเพ็ญเพียรภาวนา และฝึกอบรมพระ
และเณรจากวัดป่านานาชาติ ทั้งยังเป็นการช่วยปกป้อง
รักษาผืนป่าและสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติ เมื่อปี
พ.ศ. ๒๕๓๔ ท่านได้เริ่มรวบรวมผู้คนที่สนใจทางด้าน
การรักษาป่าและพัฒนาชุมชน และได้ก่อตั้งมูลนิธิ
Nature Care ที่จังหวัดอุบลราชธานีอย่างเป็นทางการ
ในปี พ.ศ. ๒๕๓๕ เพื่อใช้เป็นศูนย์ป้องกันรักษาป่า
ในบริเวณรอบภูจ้อมก้อม จากนั้นได้สร้างเครือข่าย
ของมูลนิธิ Nature Care ที่สำนักสงฆ์เต่าดำ จังหวัด
กาญจนบุรี ในปี พ.ศ. ๒๕๓๖ เพื่อรักษาป่าบริเวณรอบ
สำนักสงฆ์อีกด้วย

พระอาจารย์ปสันโนได้ปฏิบัติหน้าที่นี้เป็นเวลา
๑๕ ปี จนกระทั่งถึงปลายปี พ.ศ. ๒๕๓๙ ท่านได้ตัดสินใจ
สละตำแหน่งเจ้าอาวาสวัดป่านานาชาติ เพื่อมาช่วยการ
ก่อตั้งวัดป่าอภัยคีรี ที่ประเทศสหรัฐอเมริกา ก่อนการเดินทาง
ทางมาครั้งนั้น ท่านได้รับการแต่งตั้งให้เป็นพระอุปฌาย์

เพื่อความสะดวกในการบรรพชาอุปสมบทกุลบุตรผู้ที
อาศัยอยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกาและมีความสนใจใน
พระศาสนา พระอาจารย์ปสันโนเดินทางถึงสหรัฐอเมริกา
ในวันที่ ๓๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๙

๑ การสร้างวัดป่าอภัยคีรี

วัดป่าอภัยคีรี เป็นวัดปฏิบัติในสายพระ
โพธิญาณเถร (หลวงพ่อชา สุภทฺโท) แห่งแรกในประเทศ
สหรัฐอเมริกา ตั้งอยู่ทางเหนือของเมืองซานฟรานซิสโก
ที่เขต Redwood Valley มลรัฐแคลิฟอร์เนีย มีเจ้า
อาวาสร่วมกัน ๒ รูป คือ พระอาจารย์ปสันโน ภิกขุ
อดีตเจ้าอาวาสวัดปานานาชาติ จ.อุบลราชธานี และ
พระอาจารย์อมโร ภิกขุ อดีตครองเจ้าอาวาสวัดอมราวดี
เมืองฮาร์ดฟอร์ด ประเทศอังกฤษ วัดป่าอภัยคีรีเริ่ม
ก่อตั้งในวันที่ ๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๓๙

“อภัยคีรี” เป็นภาษาบาลีมีความหมายว่า “ขุนเขา
แห่งความปลอดภัย” ซึ่งเป็นชื่อวัดโบราณในประเทศ
ศรีลังกา ที่ต้อนรับพระภิกษุสงฆ์ต่างนิกายมาปฏิบัติธรรม
ร่วมกัน ด้วยความสมัคสมานสามัคคี ด้วยความเชื่อว่า
“ทุกชีวิตมีสิทธิ์ในการทำทุกขให้สิ้นได้เท่าๆ กัน”

ปัจจุบัน “วัดป่าอภัยคีรี” ในประเทศสหรัฐอเมริกา ก็ไม่แตกต่างกันนักคือ ได้เปิดโอกาสให้สาธุชนผู้มีความประพฤติดี ปฏิบัติชอบ รักในสติ รักในปัญญา ได้เข้าถึงความสงบ สบายใจ เป็นธรรมชาติตามแนววัดป่าฝ่ายเถรวาท ไม่ว่าจะผู้นั้นจะนับถือศาสนาใด นิกายไหน มีสีผิวอย่างไร ไม่เลือกเชื้อชาติ เพศ และอายุ

หลวงพ่อบุญรอดได้ให้หลักการไว้ว่า “ให้มุ่งสร้างวัดภายใน” เสียก่อน คือ สร้างกายวาจาใจที่มีวัตรปฏิบัติดี ท่านเคยกล่าวด้วยว่า “ให้พระสร้างคน แล้วคนจะสร้างวัด”

พระอาจารย์ปสันโน และพระอาจารย์อมโร ดำเนินตามแนวทางของหลวงพ่อบุญรอดในการอบรมถ่ายทอดความรู้ และสอนการปฏิบัติธรรมให้แก่บุคคลทั่วไป และผู้ปรารถนาจะใช้ชีวิตอย่างสมณเพศ โดยผู้สนใจบวชเป็นภิกษุได้จะต้องถือศีล ๘ เป็นผ้าขาว ๑ ปี บรรพชาเป็นสามเณร อีก ๑ ปี จึงจะได้รับการพิจารณาให้บวชเป็นพระภิกษุ

จนกระทั่งปี พ.ศ. ๒๕๕๓ หลังจากพระอาจารย์อมโรได้รับมอบหมายให้ไปปฏิบัติหน้าที่เจ้าอาวาสวัดอมราวดีที่ประเทศอังกฤษ พระอาจารย์ปสันโนจึงปฏิบัติหน้าที่เจ้าอาวาสวัดป่าอภัยคีรีแต่เพียงผู้เดียวจนถึงปี

พ.ศ. ๒๕๖๑ จึงสละตำแหน่งและส่งต่อให้ลูกศิษย์ที่ท่าน
ได้ฝึกฝนอบรมสั่งสอนมา

นอกจากนี้พระอาจารย์ปสันโนยังได้รับมอบ
หมายจากวัดหนองป่าพงในฐานะที่เป็นพระภิกษุอาวสุโส
ให้รับผิดชอบดูแลสาขาของวัดหนองป่าพงในทวีป
อเมริกาเหนือซึ่งมีอีก ๒ สาขาในสหรัฐอเมริกาและอีก
๓ สาขาในประเทศแคนาดาด้วย

ทุกครั้งที่พระอาจารย์ปสันโน เดินทางมา
ประเทศไทย ท่านจะใช้เวลาส่วนหนึ่งในการอบรมสั่ง
สอนญาติโยมในการปฏิบัติธรรมในวาระต่างๆอย่าง
สม่ำเสมอตลอดมา ด้วยความเมตตาเป็นอย่างยิ่ง

เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิม
พระชนมพรรษา ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๘ พระบาท
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชทรงพระกรุณา
โปรดเกล้าพระราชทานตั้งสมณศักดิ์พระอาจารย์ปสันโน
เป็นพระราชาคณะชั้นสามัญ ฝ่ายวิปัสสนาธุระ ใน
ราชทินนาม พระโพธิญาณวิเทศ (ฝ่ายวิปัสสนาธุระ)

เพียงขอแค่

อย่าลืม

‘ผู้รู้’

ก็เท่านั้น

